

គាថាទី ១^(១)

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវព្រះថេរៈ ឈ្មោះសេយ្យសកៈ
ទើបត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

ធាបពោ បុរិសោ កយិវា

ន នំ កយិវា បុនប្បុនំ

ន តម្ហិ ឆន្នំ កយិវាថ

ទុក្ខោ ធាបស្ស ឧប្បយោ ម

បើបុរសធ្វើបាប កុំធ្វើបាបនោះឡើយ ៗ ឡើយ
កុំគប្បីធ្វើសេចក្តីពេញចិត្ត ក្នុងបាបនោះ (ព្រោះថា)
ការសន្សំបាប តែងនាំសេចក្តីទុក្ខមកឱ្យ ។

១-បើរាប់តាមលំដាប់ក្នុងបាបវគ្គ ត្រូវជាគាថា ទី ២

1. DO NO EVIL
AGAIN AND AGAIN

Should a person commit evil, he should not do it again and again; he should not find pleasure therein; painful is the accumulation of evil.

បើជូនជាភ្នាំងភ្នាត់ធ្វើបាប

គួរតែប្រញាប់មានស្មារតី

កុំឱ្យបាបកើតសាជាថ្មី

ញាំញីសន្តានរឿយ ៗ ឡើយ ។

មិនត្រូវត្រេកអរក្នុងទុច្ចរិត

ដែលធ្លាប់ប្រព្រឹត្តរួចមកហើយ

ត្រូវតែសង្រួមកុំកន្តើយ

ព្រោះបាបនោះហើយនាំកើតទុក្ខ ។

កំណាព្យបទពាក្យ ៧ ដោយ ភិក្ខុ វិជិវប្បញ្ញោ **ស.ស.ជ.**

គាថាទី ២

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវនាងលាជទេវធីតា ទើប
ត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

បុណ្ណពោ បុរិសោ កយិរា

កយិរាថេនំ បុនប្បុរំ

តម្ហិ ឆន្នំ កយិរាថ

សុខោ បុណ្ណស្ស ឧច្ចយោ ម

បើបុរសធ្វើបុណ្យ គួរធ្វើបុណ្យនោះឱ្យរឿយ ។
គួរធ្វើសេចក្តីពេញចិត្ត ក្នុងបុណ្យនោះ (ព្រោះថា)
ការសន្សំបុណ្យ តែងនាំសេចក្តីសុខមកឱ្យ ។

~ & ~

2. DO GOOD AGAIN AND AGAIN AND TAKE DELIGHT IN IT

Should a person perform a meritorious action, he should do it again and again; he should find pleasure therein: blissful is the accumulation of merit.

ការបំពេញបុណ្យ គឺសាងដើមទុន មានគុណល្អតាប់
គួរតែសន្សំ ឱ្យបានញឹកញាប់ ទៅជាទម្លាប់
កប់ក្នុងសន្តាន ។

ត្រូវចេះត្រេកអរ ក្នុងកុសលធម៌ ដែលខ្លួនធ្លាប់បាន
ចម្រើនភាវនា អប់រំសន្តាន ឬដោយសីលទាន
មានចិត្តជ្រះថ្លា ។

ព្រោះបុណ្យតែងផ្តល់ ក្តីសុខឱ្យដល់ សត្វក្នុងសង្សារ
ឱ្យរួចអបាយ សោយកាមសុខា ក្នុងមនុស្សទេវតា
សមតាមឋានៈ ។

លុះដល់អវសាន បុណ្យនាំឱ្យបាន បញ្ជាប្រថក្ស
ឃើញព្រះនិព្វាន តាមស្ថានអរិយមគ្គ រួចចាកវដ្តៈ
អន្តរកម្ម ។

កំណាព្យបទកាកតិ ដោយ ភិក្ខុ វិជិរប្បញ្ញោ ស.ស.ខ.

គាថាទី ៣

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវអនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទើប
ត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

ធាធាមិ បស្សតី ភវន្តិ

យាវ ធាមំ ន បច្ចុតិ

យនា ច បច្ចុតិ ធាមំ

អង្គ (ធាធា) ធាធានិ បស្សតិ ឬ

ភវេន្ណាមិ បស្សតិ ធាមំ

យាវ ភ្នំ និង បច្ចុតិ

យន្តា ច បច្ចុតិ ភ្នំ

អថ (ភ្នំ) ភ្នំនិ បស្សតិ ម

បាប មិនទាន់ឱ្យផលត្រឹមណា មនុស្សបាប ក៏
នៅឃើញតែសេចក្តីចម្រើនត្រឹមណោះ លុះកាលណា
បាបឱ្យផល មនុស្សបាប ទើបឃើញបាបក្នុងកាលនោះ ។

អំពើល្អ មិនទាន់ឱ្យផលត្រឹមណា មនុស្សល្អ
នៅឃើញតែបាបត្រឹមណោះ លុះកាលណា អំពើល្អ
ឱ្យផល មនុស្សល្អ ទើបឃើញល្អ ក្នុងកាលនោះ ។

3. BY ITS EFFECTS EVIL IS KNOWN

Even an evil person may still find happiness so long as his evil deed does not bear fruit; but when his evil deed does bear fruit he will meet with evil consequences.¹

BY ITS EFFECTS GOOD IS KNOWN

Even a good person may still meet with suffering so long as his good deed does not bear fruit; but when it does bear fruit he will reap the benefits of his good deed.²

---

1. A wicked person may lead a prosperous life as the result of his past good deeds. He will experience happiness owing to the potentiality of his past good over the present evil, — a seeming injustice which often prevails in this world. When once, according to the inexorable law of kamma, his evil actions fructify, then he perceives the painful effects of his wickedness.

2. A virtuous person, as often happens, may meet with adversity owing to the potentiality of his past evil actions over his present good acts. He is convinced of the efficacy of his present good deeds only when, at the opportune moment, they fructify, giving him abundant bliss.

The fact that at times the wicked are prosperous and the virtuous are unfortunate is itself strong evidence in support of the belief in kamma and rebirth.

ដំណាំដាំដុះគ្រប់ប្រការ តែងមានផ្លែផ្កាតាមរដូវ
 ដែលទំនៀមពូជបានតម្រូវ ច្រើនតិចក៏ត្រូវតាមពូជធារ ។
 ដូចបាបក្នុងចិត្តដែលសត្វសាង ផលមិនដែលឃ្លាងចាកកម្លា
 មិនទាន់ឱ្យផលសត្វគិតថា ល្អសោភណគ្មានសៅហ្មង ។
 លុះបាបឱ្យផលចំពោះមុខ ទើបសត្វជួបទុក្ខពេកកន្លង
 ឃើញថាពូជបាបពិតសៅហ្មង ទោះខំដេកផ្សងក៏ឥតស្រាន្ត ។
 រីឯបុណ្យក៏ស្រដៀងគ្នា មិនទាន់ដល់គ្រាឃើញមិនបាន
 លុះដល់បុណ្យផ្តល់ក្តីសុខសាន្ត ទើបសត្វដឹងប្រាណថាល្អពិត ។

កំណាព្យបទពាក្យ ៧ ដោយ ភិក្ខុ វិជិវប្បញ្ញោ ស.ស.១.

គាថាទី ៤

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវភិក្ខុអ្នកមានបរិក្ខារមិន
ប្រយ័ត្ន ទើបត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

មាធមញ្ញោច ធាបស្ស ទ មត្តំ អោគមិស្សតិ
ខ្លទពិន្ទុនិធាតេន ខ្លទកុម្មោមិ បូរតិ
អាបូរតិ ពាលោ ធាបស្ស ថោកំ ថោកំមិ អោចិនំ ម

បុគ្គល មិនគួរមើលងាយបាបថា មានប្រមាណ
តិច នឹងមិនឱ្យផល ដូច្នោះឡើយ ប្រៀបដូចក្អមទឹក
រមែងពេញបានដោយដំណក់ទឹក ដែលធ្លាក់ចុះ
យ៉ាងណា បុគ្គលពាល កាលសន្សំបាប សូម្បីបន្តិចម្តង ៗ
គង់ពេញបានដោយបាប យ៉ាងនោះដែរ ។

4. THINK NOT LIGHTLY OF EVIL

Do not think lightly of evil, saying: 'It will not come to me.' Even a water-pot is filled by the falling of drops. Likewise the fool, gathering it drop by drop, fills himself with evil.

នរជនទាំងឡាយ	កុំមើលងាយបាបទុច្ចរិត
ថាតិចឬតូចល្អិត	ដោយគិតថាមិនឱ្យផល ។
ប្រៀបដូចក្អមទំនេរ	ដែលគេយកទៅតម្កល់
ក្នុងទីមានភ្លៀងខ្យល់	គង់បានផលពេញព្រៀបបាន ។
ឯបាបគ្រប់អន្លើ	ដែលខ្លួនធ្វើទាំងប៉ុន្មាន
តិច ៗ គង់ច្រើនបាន	ពេញសន្តានយ៉ាងនោះដែរ ។

កំណាព្យបទព្រហ្មគីតិ ដោយ ភិក្ខុ វជិរហ្សញ្ញោ ស.ស.ជ.

ការថវាទី ៥

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពាន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវសេដ្ឋី ឈ្មោះពិឡាលបទកៈ
ទើបត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

មាធមញ្ញោចំ បុញ្ញស្សុ ន មត្តំ អាគមិស្សតិ
ខ្លទពិន្ទុនិធាតេន ខ្លទកុម្មោមិ បូរតិ
អាបូរតិ ធីរោ បុញ្ញស្សុ ថោកំ ថោកំមិ អាចិនំ ម

បុគ្គល មិនគួរមើលងាយបុណ្យថា មាន
ប្រមាណតិច នឹងមិនឱ្យផលដូច្នោះឡើយ ប្រៀបដូចក្អម
ទឹក រមែងពេញបានដោយដំណក់ទឹក ដែលធ្លាក់ចុះ
យ៉ាងណា អ្នកមានប្រាជ្ញា កាលសន្សំបុណ្យបន្តិចម្តង ៗ
គង់ពេញបានដោយបុណ្យ យ៉ាងនោះ ។

5. THINK NOT LIGHTLY OF GOOD

Do not think lightly of good, saying: 'It will not come to me.' Even a water-pot is filled by the falling of drops, so the wise man, gathering it drop by drop, fills himself with good.

នរជនទាំងឡាយ

កុំមើលងាយបុណ្យសុចរិត

ថាតិចឬតូចល្អិត

ដោយគិតថាមិនឱ្យផល ។

ប្រៀបដូចក្អមទំនេរ

ដែលគេយកទៅតម្កល់

ក្នុងទីមានភ្លៀងខ្យល់

គង់បានផលពេញព្រៀបបាន ។

ឯបុណ្យគ្រប់អន្លើ

ដែលខ្លួនធ្វើទាំងប៉ុន្មាន

តិច ៗ គង់ច្រើនបាន

ពេញសន្តានយ៉ាងនោះដែរ ។

កំណាព្យបទព្រហ្មគីតិ ដោយ ភិក្ខុ វិជិរហ្សញ្ញោ ស.ស.ជ.

គាថាទី ៦

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវពាណិជ អ្នកមានទ្រព្យច្រើន
ទើបត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

វាណិជោវ ភយំ មគ្គិ
អប្បសត្ថោ មហន្តនោ
វិសំ ជីវិតុកាមោវ
ធាធានិ មរិច្ចយេ ។

បុគ្គលគួរចៀសវាងបាបទាំងឡាយ ឱ្យដូច
ពាណិជដែលមានទ្រព្យច្រើន តែមានគ្នាតិច ចៀសវាង
ផ្លូវគួរខ្លាច ឬដូចជាបុរសប្រាថ្នារស់នៅ ចៀសវាង
ថ្នាំពិសដូច្នោះដែរ ។

6. SHUN EVIL

LIKE A PERILOUS PATH

Just as a merchant, with a small escort and great wealth, avoids a perilous route; just as one desiring to live avoids poison, even so should one avoid evil.

បុគ្គលស្រឡាញ់សុខ

ហើយខ្លាចទុក្ខគ្រប់ប្រការ

មិនចង់មានវេរា

ត្រូវវៀរចាកបាបទាំងឡាយ ។

ដូចពាណិជមានភ័ព្វ

ជញ្ជូនទ្រព្យទៅទីឆ្ងាយ

តែងចៀសផ្លូវអន្តរាយ

ទោះវាឆ្ងាយក៏មិនថា ។

ឬដូចជាបុរស

ដែលចង់រស់រាល់អាត្មា

មិនចង់អស់សង្ខារ

វៀរថ្នាំពិសដូច្នោះដែរ ។

កំណាព្យបទព្រហ្មគីតិ ដោយ ភិក្ខុ វជិរហ្សញ្ញោ ស.ស.៥.

គាថាទី ៧

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តវេឡុវ័ន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវអ្នកនេសាទឈ្មោះកុក្កដមិត្រ
ទើបត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

ធានិម្ហិ ចេ វណោ នាស្ស

ហរេយ្យ ធានិនា វិសំ

នាព្វណំ វិសមន្នេតិ

នត្ថិ ធាបំ អកុព្វតោ ម

បើដំបៅមិនមានក្នុងបាតដៃទេ បុគ្គលគប្បីនាំ
យកថ្នាំពិសដោយបាតដៃ ថ្នាំពិសតែងមិនជ្រាបចូលទៅ
កាន់បាតដៃដែលគ្មានដំបៅ យ៉ាងណា បាប រមែង
មិនមានដល់បុគ្គលអ្នកមិនធ្វើ យ៉ាងនោះដែរ ។

7. NO EVIL BEFALLS THOSE WHO HAVE NO BAD INTENTION

If no wound there be in one's hand, one may carry poison in it. Poison does not affect one who has no wound. There is no ill for him who does no wrong.¹

---

1. That is, for one who has no evil intention.

បើសិនបាត់ដៃឥតដំបៅ

ទោះបីលូកទៅក្នុងថ្នាំពុល

ថ្នាំពិសមិនអាចជ្រាបចូលដល់

ព្រោះហេតុពីផលស្បែកជិតល្អ ។

យ៉ាងណាធម្មជាតិបាបទុច្ចរិត

បើមិនប្រព្រឹត្តមិនត្រេកអរ

សន្តានចិត្តពិតស្រិតបានស

ឯបាបនោះក៏មិនមានឡើយ ។

កំណាព្យបទពាក្យ ៧ ដោយ ភិក្ខុ វិជិវប្បញ្ញោ ស.ស.ជ.

គាថាទី ៨

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវព្រានឆ្កែ ឈ្មោះកោកៈ ទើប
ត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

**យោ វេប្បទុដ្ឋិស្សុ នវស្សុ ទុស្សតិ
សុទ្ធិស្សុ ឃោសស្សុ វេនទ្កណស្សុ
តមេវ ពាលំ បច្ចេតិ ធាបំ
សុខមោ វេវា បដិវាតំវ ខិក្កោ ម**

បុគ្គលណា ប្រទូស្តចំពោះអ្នកមិនប្រទូស្តតប
ជាសត្វស្អាត មិនមានកិលេសដូចជាទីទួល បាររមែង
ត្រឡប់មករកបុគ្គលពាលនោះវិញ ដូចចូលីល្អិត ដែល
បុគ្គលបាចសាចទៅកាន់ទីច្រាសខ្យល់ ។

8. WHO HARMS THE INNOCENT COMES TO GRIEF

Whoever harms a harmless person, one pure and guiltless, upon that very fool the evil recoils like fine dust thrown against the wind.

បើបុគ្គលណា	មានចិត្តបួស្សា	ប្រទូសរាយ
ចំពោះបុគ្គល	អ្នកស្អាតទាំងឡាយ	ស្អាតវាចាកាយ
	ស្អាតចិត្តសន្តាន	។

បាបដែលគេធ្វើ	តែមួយដំណើរ	មិនយូរប៉ុន្មាន
មុខជាត្រឡប់	ផលតបមិនខាន	ឱ្យទុក្ខដល់ប្រាណ
	ឥតមានយោគយល់	។

ដូចធូលីខ្សាច់	ដែលបុគ្គលបាច	កាន់ទីច្រាសខ្យល់
តែមួយរំពេច	ពិតជាបានផល	ត្រឡប់មកដល់
	អ្នកបាចប្រាកដ	។

កំណាព្យបទកាកគតិ ដោយ ភិក្ខុ វិជិរប្បញ្ញោ ៧.៧.៦.

គាថាទី ៩

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពាន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវព្រះតិស្សត្ថេរ អ្នកជិតដិតក្នុង
ត្រកូលនៃជាងកែវមណី ទើបត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

គព្ពមេកេ ឧប្បវ្មន្តិ

និយមំ ធាបកម្មិនោ

សគ្គំ សុគតិនោ យន្តិ

បរិនិព្វន្តិ អនាសវា ម

ជនពួកខ្លះ កើតក្នុងគភីមនុស្ស ពួកអ្នកមាន
អំពើអាក្រក់ ទៅកាន់នរក ពួកអ្នកមានគតិល្អ ទៅកាន់
ឋានសួគ៌ ពួកអ្នកមិនមានអាសវៈ បរិនិព្វាន ។

9. BIRTH DEPENDS ON ACTIONS

Some are reborn¹ as human beings, the wicked are reborn in woeful states,² the righteous go to blissful states,³ and those who are free⁴ from mental defilements pass away into Nibbāna.

---

1. According to Buddhism there are four kinds of birth - namely, egg-born (*aṇḍaja*), womb-born (*jalābujā*), moisture-born (*samisedaja*), and spontaneous birth (*opapātika*).

2. *Niraya* = *ni* + *aya* = devoid of happiness. There are four kinds of *niraya* - namely, woeful state (*apāya*), the animal kingdom (*tiracchānayoṇi*), the plane of Petas (*petayoṇi*) and the plane of Asura-demons (*asurayoṇi*). None of these states is eternal. According to their evil kamma beings may be born in such woeful states. Departing from those states, they may be born in blissful states according to their past good kamma.

3. *Sagga* = *su* + *agga* = full of happiness. In the sense-sphere (*kāmaloka*) the human plane and the six celestial planes are regarded as blissful states. They too are not eternal .

4. Arahants, after death, are not born any more, but attain Parinibbāna.

បើអាសវៈនៅមាន	សត្វគ្រប់ប្រាណនៅតែកើត
វិលស្លាប់ផ្លាស់កំណើត	កើតព្រោះកម្មសាងពិនាយ ។
សត្វខ្លះកើតក្នុងភិ	ទីមិនល្អគឺពោះម្តាយ
ដេកត្រាំដប់ខែបាយ	គួរនឿយណាយគួរជិនឆ្អន់ ។
អ្នកមានកម្មអាក្រក់	ធ្លាក់នរករាប់អនន្ត
សោយទុក្ខជាទម្ងន់	កូនប្រពន្ធជួយមិនបាន ។
អ្នកមានគតិល្អ	បានត្រេកអរក្នុងស្នូតិឋាន
ក៏នៅតែមិនបាន	រួចចាកឋានមច្ចុមារ ។
ឯអ្នកអស់អាសវៈ	រួចអន្ទាក់គ្រប់ប្រការ
គ្មានបំណុលសង្ខារ	ចរយាត្រាទៅនិព្វាន ។

កំណាព្យបទព្រហ្មគីតិ ដោយ ភិក្ខុ វជិរហ្សញ្ញោ ស.ស.ជ.

គាថាទី ១០

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវជន ៣ ពួក ទើបត្រាស់នូវ
ព្រះគាថានេះថា

**ន អន្តរិក្ខេ ន សមុទ្ធមង្គ្យ
ន បព្វតានំ វិវរំ បវីសំ
ន វិជ្ជតី សោ ជគតិប្បទេសោ
យត្រដ្ឋិតោ មុច្ឆេយ្យ ធាបកម្មា ម**

បុគ្គលអ្នកធ្វើបាបកម្មហើយ ទោះបីចូលទៅព្រះ
អាកាស ក្នុងកណ្តាលសមុទ្រ កាន់ចន្លោះភ្នំទាំងឡាយ
ក៏មិនគប្បីរួចចាកបាបកម្ម ព្រោះប្រទេសលើផែនដី
ដែលបុគ្គលវិបតនៅហើយ គប្បីរួចចាកបាបកម្មបាន
នោះ មិនដែលមានឡើយ ។

10. NOBODY IS EXEMPT FROM THE EFFECTS OF EVIL KAMMA

Not in the sky, nor in mid-ocean,
nor in a mountain cave, is found that
place on earth where abiding, one may
escape from (the consequences of)
one's evil deed.

បុគ្គលបានសាងបាបទុកពីនាយ

មិនអាចដោះកាយឱ្យឆ្ងាយផលកម្ម

បើទុកជាពេលកន្លងយូរឆ្នាំ

បាបនៅតែចាំតាមចូលមកដុត ។

សូម្បីចូលទៅឯអាកាសា

ឬជ្រែកជលសាចូលក្នុងសមុទ្រ

ចូលចន្លោះភ្នំធំខ្ពស់បំផុត

ក៏មិនអាចរត់ពីផលបាបបាន ។

ព្រោះត្បិតបិតលើផែនពសុធា

សត្វគ្រប់អង្គាដែលអាចលាក់ប្រាណ

ឱ្យរួចពីបាបដែលខ្លួនធ្លាប់បាន

សាងធ្វើប៉ុន្មានមិនដែលមានឡើយ ។

កំណាព្យបទពាក្យ ៨ ដោយ ភិក្ខុ វជិរយូរញោ **ស.ស.ខ.**

គាថាទី ១១

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
និក្រោធារាម ទ្រង់ប្រារព្ធនូវស្តេចសាក្យៈ ឈ្មោះ
សុប្បពុទ្ធ ទើបត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

ន អន្តរិក្ខេ ន សមុទ្ធមង្គ្យ

ន បព្វតានំ វិវរំ បវិស្ស

ន វិជ្ជតិ សោ ជគតិប្បទេសោ

យរុត្តដ្ឋិតំ នប្បសហេយ្យ មច្ចុ ឃ

បុគ្គលទៅ ព្រះអាកាស ក្នុងកណ្តាលសមុទ្រ
កាន់ចន្លោះនៃភ្នំទាំងឡាយ ក៏មិនរួចចាកសេចក្តីស្លាប់
បាន ព្រោះប្រទេសលើផែនដី ដែលបុគ្គលបិតនៅ
ហើយ សេចក្តីស្លាប់គ្របសង្កត់មិនបាននោះ មិនដែល
មានឡើយ ។

11. DEATH CANNOT BE OVERCOME

Not in the sky, nor in mid-ocean,
nor in a mountain cave, is found that
place on earth where abiding, one will
not be overcome by death.

បុគ្គលកាលស្ទុះទៅ	កាន់ទិសដៅឆ្ងាយយ៉ាងណា
ចូលកាន់អាកាសា	ជ្រែកជលសាចូលសមុទ្រ ។
ឬចូលកាន់ចន្លោះ	ភ្នំដែលខ្ពស់ធំបំផុត
ក៏មិនអាចនឹងរត់	គេចឱ្យផុតក្តីស្លាប់បាន ។
ត្បិតលើផែនពសុធា	មច្ចុមារតែងទន្រ្ទាន
កើតហើយត្រូវតែមាន	ទិអវសានគឺក្តីស្លាប់ ។

កំណាព្យបទព្រហ្មគីតិ ដោយ ភិក្ខុ វជិរប្បវេណ្ឌ **ស.ស.ជ.**

ការវិនិច្ឆ័យ ១២^(១)

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តរួមគ្នា ជាពួក
៦ រូប ទើបត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

សព្វេ តសន្តិ ទណ្ឌស្ស

សព្វេ ភាយន្តិ មច្ចុនោ

អត្តានំ ឧបមំ កត្វា

ន ហនេយ្យ ន យាតយេ ម

សត្វទាំងឡាយគ្រប់ប្រាណ តែងតក់ស្លុតនឹងអាជ្ជា
សត្វទាំងឡាយ តែងខ្លាចចំពោះសេចក្តីស្លាប់គ្រប់ៗរូប
បុគ្គលគួរធ្វើខ្លួនឱ្យជាឧបមា ហើយមិនគួរប្រហារដោយ
ខ្លួនឯង មិនគួរប្រើគេឱ្យប្រហារឡើយ ។

១-បើរាប់តាមលំដាប់ក្នុងទណ្ឌវគ្គ ត្រូវជាគាថា ទី ១

~ ၈၁ ~

12. KILL NOT

All tremble at the rod
(punishment). All fear death.
Comparing others with oneself, one
should neither strike nor cause to
strike.

សត្វក្នុងលោកា តែងខ្លាចរអា នឹងអាជ្ញាទណ្ឌ
ខ្លាចការបៀតបៀន ឈ្លានពានជិះជាន់ ខ្លះក៏បន់ស្រន់

សុំក្តីសុខា ។

ភ័យធំបំផុត គឺតែងតក់ស្លុត នឹងក្តីមរណា

បុគ្គលធ្វើខ្លួន ឱ្យជាឧបមា មិនគួរប្រហារ

ជីវិតសត្វឡើយ ។

កំណាព្យបទកាកគតិ ដោយ ភិក្ខុ វជិរយ្យញោ ស.ស.ជ.

គាថាទី ១៣

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តរួមគ្នា ជាពួក
៦ រូប ទើបត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

សព្វេ តសន្តិ ឧណ្ណស្ស

សព្វេសំ ជីវិតំ បិយំ

អត្តានំ ឧបមំ កត្វា

ន ហនេយ្យ ន យាតយេ ម

សត្វទាំងឡាយគ្រប់ប្រាណ តែងតក់ស្លុតនឹង
អាជ្ជា (ព្រោះថា) ជីវិតជាទីស្រឡាញ់របស់សត្វ
ទាំងពួង បុគ្គលគួរធ្វើខ្លួនឱ្យជាឧបមា ហើយមិនគួរ
ប្រហារដោយខ្លួនឯង មិនគួរប្រើគេឱ្យប្រហារឡើយ ។

13. LIFE IS DEAR TO ALL

All tremble at the rod
(punishment). Life is dear to all.
Comparing others with oneself, one
should neither strike nor cause to
strike.

សត្វលោកកើតមកតែងតែភ័យខ្លាច

អំពើកោងកាចដោយទណ្ឌអាជ្ជា

ព្រោះត្បិតសត្វលោករាល់រូបអាត្មា

តែងតែត្រូវការស្រឡាញ់ជីវិត ។

បុគ្គលធ្វើខ្លួនឱ្យជាឧបមា

មិនគួរប្រហារឱ្យសត្វភ័យភិត

គួរតែបង្កើនមេត្តាអាណិត

ឱ្យកើតក្នុងចិត្តអស់កាលដរាប ។

កំណាព្យបទពាក្យ ៨ ដោយ ភិក្ខុ វិជិវប្បញ្ញោ ស.ស.ជ.

ការថាទី ១៤

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវកុមារតូច ៗ ច្រើនរូប ទើប
ត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

សុខការវាទិ ភូតវាទិ

យោ ឧណ្ណេន វិហឹសតិ

អត្តនោ សុខមេសវានោ

បេច្ចុ សោ ន លភតេ សុខំ ឬ

សុខការវាទិ ភូតវាទិ

យោ ឧណ្ណេន ន វិហឹសតិ

អត្តនោ សុខមេសវានោ

បេច្ចុ សោ លភតេ សុខំ ឬ

ជនណា ស្វែងរកសេចក្តីសុខ ដើម្បីខ្លួន
 តែបៀតបៀនសត្វទាំងឡាយ ដែលប្រាថ្នាសេចក្តីសុខ
 ដោយអាជ្ញា ជននោះលះលោកនេះទៅហើយ នឹង
 មិនបានសេចក្តីសុខឡើយ ។

ជនណា ស្វែងរកសេចក្តីសុខ ដើម្បីខ្លួន
 តែមិនបៀតបៀនសត្វទាំងឡាយ អ្នកដែលប្រាថ្នា
 សេចក្តីសុខ ដោយអាជ្ញា ជននោះលះលោកនេះ
 ទៅហើយ រមែងបានសេចក្តីសុខ ។

~ ६३ ~

14.MOLEST NONE

He who seeks his own happiness
by harming others who also desire to
have happiness will not find happiness
hereafter.

HARM NOT

He who seeks his own happiness
by not harming others who also desire
to have happiness will find happiness
hereafter.

ថាបើបុគ្គលណា	ខ្លាចរអាសឹងក្តីទុក្ខ
ស្វែងរកសេចក្តីសុខ	មកដើម្បីតែខ្លួនឯង ។
ប៉ុន្តែទៅប្រហារ	សត្វផងគ្នាឱ្យចម្រើន
ឥតមានការកោតក្រែង	ដោយអាជ្ញាគ្មានប្រណី ។
អ្នកនោះលុះបែកកាយ	ទៅលោកនាយសាជាថ្មី
មិនបានសុខសួស្តី	ដូចមានអ្នកតាមចាក់រុក ។
ថាបើបុគ្គលណា	ខ្លាចរអាសឹងក្តីទុក្ខ
ស្វែងរកសេចក្តីសុខ	មកប្រគល់ឱ្យខ្លួនឯង ។
ប៉ុន្តែមិនប្រហារ	សត្វផងគ្នាឱ្យចម្រើន
ដោយមានការកោតក្រែង	ចេះសន្តោសប្រោសប្រណី ។
អ្នកនោះលុះបែកកាយ	ទៅលោកនាយសាជាថ្មី
តែងបានសុខសួស្តី	គ្រោះថ្នាក់មិនមានឡើយ ។

កំណាព្យបទព្រហ្មគិរិ ដោយ ភិក្ខុ វជិរហ្សញ្ញោ ស.ស.ជ.

ការថាទី ១៥

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
 វត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវព្រះកោណ្ឌធានត្ថេរ ទើប
 ត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

មារោច ធុរុសំ កព្វិ
តុត្តា បដិវនេយ្យុ តំ
ទុក្ខា ហិ សារម្ពកថា
បដិទណ្ហា ធុរេសយ្យំ តំ ឬ
សចេ នេរេសិ អត្តានំ
កំសោ ឧបហតោ យថា
ឯស បត្តោសិ និព្វានំ
សារម្ពោ តេ ន វិជ្ជតិ ឬ

អ្នកកុំនិយាយពាក្យអាក្រក់ នឹងអ្នកណាមួយ
 ឡើយ ជនទាំងឡាយដែលអ្នកស្តីថាឱ្យហើយ គេគប្បី
 ស្តីថាតបមកអ្នកវិញ ព្រោះថា ការពោលពាក្យ
 ប្រណាំងប្រជែង ជាហេតុនាំឱ្យកើតទុក្ខ ការតស៊ូ
 ទាំងឡាយ គប្បីប៉ះពាល់នូវអ្នក ។

បើអ្នកធ្វើខ្លួនមិនឱ្យញាប់ញ័រ ដូចរគាំងដែល
 ចៀវមាត់ចេញហើយ (រមែងមិនលាន់ឮសូរ) ដូច្នោះ
 អ្នកនុះជាបុគ្គលដល់នូវព្រះនិព្វាន ការប្រណាំងប្រជែង
 មិនមានដល់អ្នក ។

15. SPEAK NOT HARSHLY

Don't speak harshly to anyone; those who are thus spoken to will retort. Malicious talk is indeed the cause of trouble (*dukkha*) and retribution will come to you.

SILENCE YOURSELF

If you can keep yourself calm and quiet, like a broken gong which is no longer resonant, you are sure to realise Nibbāna;¹ there will be no harshness in you.

---

1. One who follows this exemplary practice, even though not yet having attained Nibbāna, is regarded as having attained Nibbāna.

ពាក្យអាក្រក់	ដូចលាមក	ផ្សាយច្រាសខ្យល់
រមែងផ្តល់	ផលតបស្នង	មកដល់កាយ
ព្រោះអ្នកស្តាប់	គេឈឺចាប់	ក្តៅក្រហាយ
រកឧបាយ	ស្រាយកំហឹង	ប្តឹងតវ៉ា ។
បើធ្វើហី	មិនស្រដី	ទុព្ភាសិត
សម្រួលចិត្ត	គិតឱ្យល្អ	សឹមវាចា
ដូចរតាំង	ចៀវមាត់ខាង	លែងឡូឡា
ព្រះសាស្តា	ថាអ្នកដល់	ព្រះនិព្វាន ។

កំណាព្យបទពាក្យ ៩ ដោយ ភិក្ខុ វជិរហ្សញ្ញោ **ស.ស.ជ.**

គាថាទី ១៦

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
 វត្តបុព្វារាម ទ្រង់ប្រារព្ធនូវឧបោសថកម្ម របស់
 ឧបាសិកាទាំងឡាយ មានមហាឧបាសិកាវិសាខា
 ជាដើម ទើបត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

យថា ឧណ្ណេន គោធាលោ

គាថោ ធាលេតិ គោចរំ

ឯវំ ជរា ច មច្ចុ ច

អាយុំ ធាលេន្តិ ធាណិនំ ម

គង្វាលគោ រមែងកៀងគោទៅកាន់ទីគោចរ
 ដោយអាជ្ជា ដូចម្តេចមិញ ជរានិងមច្ចុ តែងកៀង
 អាយុរបស់សត្វទាំងឡាយ ដូច្នោះឯង ។

16. DECAY AND DEATH ARE UNIVERSAL

As with a staff the herdsman¹
drives his kine² to pasture,³ even so do
old age and death drive out the lives of
beings.

---

1. Here the herdsman resembles decay and death.
2. The cattle resembles life.
3. The pasture ground resembles death.

នាយកដ្ឋានគោរព រមែងក្សេងគោរព កាន់ទីតោចរ

គឺទីមានស្មៅ និងទឹកថ្លាឡូ ជាទីត្រេកអរ

នៃគោទាំងឡាយ ។

រឹងជរា និងមច្ចុមារ តែងមានឧបាយ

ក្សេងយកអាយុ នៃសត្វទាំងឡាយ ឱ្យចាស់បែកកាយ

ក៏ដូច្នោះដែរ ។

កំណាព្យបទកាកគតិ ដោយ ភិក្ខុ វិជិវប្បញ្ញោ ៧.៧.៥.

គាថាទី ១៧

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តវេឡុវ័ន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវអធិការប្រេត ទើបត្រាស់នូវ
ព្រះគាថានេះថា

អថ ធាធានិ កម្មានិ

ករំ ពាលោ ន ពុជ្ឈតិ

សេហិ កម្មេហិ ឧម្មេដោ

អគ្គិឧម្មោវ តប្បតិ ម

បុគ្គលមិនមានប្រាជ្ញា កាលធ្វើអំពើអាក្រក់
រមែងមិនភ្ញាក់ខ្លួន លុះកាលជាខាងក្រោយ ទើបក្តៅ
ក្រហាយ ដោយសារកម្មរបស់ខ្លួន ដូចត្រូវភ្លើងឆេះ ។

17. NO ESCAPE

FROM EVIL

So, when a fool does wrong deeds, he does not realize (their evil nature); by his own deeds the fool is tormented, like one burnt by fire.

បុគ្គលទុម្មេឆោ

ត្រូវមោហោបាំងប្រាជ្ញា

ធ្វើបាបពេញចិន្តា

ភ្លេចអាត្មាមិនភ្ញាក់ខ្លួន ។

លុះពេលជាខាងក្រោយ

បាបតាមឱ្យផលផ្លូវ ៗ

ដោយសារតែកម្មខ្លួន

ក្តៅក្រហាយដូចភ្លើងឆេះ ។

កំណាព្យបទព្រហ្មគីតិ ដោយ ភិក្ខុ វជិរយ្យញោ **ស.ស.៩.**

គាថាទី ១៨

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
 វត្តវេឡូវ័ន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវព្រះមហាមោគ្គន្តានត្ថេរ
 ទើបត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

យោ ឧណ្ណេន អឧណ្ណេសុ អប្បុទុដ្ឋេសុ ទុស្សតិ
 ឧសន្តបញ្ញាតំ ថវានំ ខិប្បមេវ និគច្ចតិ
 វេទនំ ធម្មំ ជានី សរិស្ស វ ភេទនំ
 គុកំ វាបិ អាពាធំ ចិត្តក្ខេបំ វ ធាបុណេ
 រាជគោ វា ឧបសគ្គំ អព្ពក្ខានំ វ ទារុណំ
 បរិក្ខេបំ វ ញាតីនំ ភោគានំ វ បតន្តុណំ
 អថវស្ស អគារាណិ អគ្គិ ឧបាតិ ធាវកោ
 កាយស្ស ភេទា ទុប្បញ្ញោ និរយំ សោ ឧបបជ្ជតិ ម

បុគ្គលណា ប្រទូស្តដោយអាជ្ជា ចំពោះបុគ្គល
 ទាំងឡាយ ដែលមិនមានអាជ្ជា មិនប្រទូស្ត បុគ្គល
 នោះ រមែងដល់នូវហេតុនៃសេចក្តីទុក្ខណាមួយ ក្នុង
 ហេតុ ១០ យ៉ាង ដោយទាន់ហាន់ គឺគប្បីដល់នូវ
 វេទនាដ៏អាក្រក់ ១ សេចក្តីវិនាសទ្រព្យ ១ បែក
 ធ្លាយសិរិរះ ១ អាពាធជាទម្ងន់ ១ ក្រឡកចិត្ត
 (ឆ្គួត) ១ រឹបជាន់អំពីស្តេច ១ ពោលពាក្យបង្ហាច់ដ៏
 អាក្រក់ ១ អស់ពួកញាតិរលីង ១ ពុកផុយភោគ-
 សម្បត្តិទាំងឡាយ ១ ទាំងភ្លើងនឹងឆេះបំផ្លាញនូវផ្ទះ
 របស់បុគ្គលនោះ ១ បុគ្គលមិនមានប្រាជ្ញានោះ
 លុះបែកធ្លាយរាងកាយ រមែងទៅកើតក្នុងនរក ។

18. HE WHO OFFENDS THE INNOCENT COMES TO GRIEF

He who does harm with weapons to those who are harmless¹ and should not be harmed will soon suffer any of these ten evil consequences. He will be subject to acute pain,² disaster, bodily injury, or even grievous sickness, or loss of mind, or oppression by the king, or heavy accusation, or loss of relatives, or destruction of wealth,³ or ravaging fire that will burn his house. Upon the dissolution of the body the fool will be reborn in hell.

---

1 Namely, the Arahants who are weaponless and innocent.

2. That might cause death.

3. Loss in business transactions, loss of wealth, etc.

បើបុគ្គលណាមានចិត្តទ្រុស្ត	បៀតបៀនប្រទូស្តដោយអាជ្ជា
លើជនស្នូតត្រង់ផងនានា	អ្នកមានអាជ្ជាដាក់ចុះហើយ ។
បុគ្គលនោះឯងតែងជួបទុក្ខ	ដប់មុខណាមួយឥតស្រាកស្លើយ
រត់គេចក៏គេចមិនរួចឡើយ	ព្រោះកម្មធ្វើហើយតាមប្រហារ ។
មួយបានវេទនាដ៏អាក្រក់	ពីរបែកសរិរៈគួរអនិច្ចា
បីវិនាសទ្រព្យគាប់ចិន្តា	បួនកើតរោគាជាទម្ងន់ ។
ទីប្រាំតែងឆ្កុតក្រឡកចិត្ត	ប្រាំមួយនោះពិតស្តេចជិះជាន់
ប្រាំពីរគេពោលម្តលបំភាន់	ប្រាំបីធ្លាក់ខ្លួនញាតិដោះដៃ ។
ប្រាំបួនពុកផុយទ្រព្យសម្បត្តិ	ទីដប់វិបត្តិគ្រោះចង្រៃ
ត្រូវភ្លើងឆេះផ្ទះទ្រុងរឹងរៃ	ក្រោយពេលខ្លួនក្ស័យទៅនរក ។

កំណាព្យបទពាក្យ ៧ ដោយ ភិក្ខុ វជិរហ្សញ្ញោ ស.ស.ជ.

គាថាទី ១៩

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវភិក្ខុអ្នកមានភណ្ណៈច្រើន ទើប
ត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

ន នគ្គបរិយា ន ជីវា ន បន្តា

នានាសកា តណ្ហិលសាយិកា វា

វោជន្តំ ឧក្កុជិតប្បធានំ

សោធន្តិ បច្ចំ អវិធិន្ត្តកច្ចំ ម

ការប្រព្រឹត្តអាក្រាតកាយ ទុកសក់ ដេកលើ
ភក់ មិនបរិភោគបាយ ដេកលើផែនដី ប្រឡាក់ខ្លួន
ដោយធ្នូលី ព្យាយាមអង្គុយប្រហោង មិនជម្រះសត្វ
ដែលមិនទាន់ឆ្លងផុតសេចក្តីសង្ស័យបានទេ ។

19. EXTERNAL PENANCES CANNOT PURIFY A PERSON

Not wandering naked,¹ nor matted locks,² nor filth,³ nor fasting,⁴ nor lying on the ground,⁵ nor dust,⁶ nor ashes,⁷ nor striving to squat on the heels,⁸ can purify a mortal who has not overcome doubts.⁹

---

1. Gymnosophism is still practised in India. External dirtiness is regarded by some as a mark of saintliness. The Buddha denounces strict asceticism confined to such externals. The members of his celibate Order follow the middle path, avoiding the extremes of self-mortification and self-indulgence. Simplicity, humility, and poverty should be the chief characteristics of bhikkhus as much as cleanliness.

2. Unwashed matted hair is regarded by the foolish as a mark of holiness.

3. The non-cleansing of teeth, smearing the body with mud, etc.

4. Fasting alone does not lead to purification. The bhikkhus too fast daily between midday and the following dawn.

5. Sleeping on the ground. Bhikkhus only avoid luxurious and high couches.

6. Through not bathing.

7. Rubbing the body with ashes is still practised by some ascetics.

8. Continually sitting and wandering in that posture.

9. With regard to the Buddha, Dhamma, Sangha, etc.

ប្រព្រឹត្តអាក្រាតកាយ	មិននឹបាយដេកលើភក់
ដេកដីឬទុកសក់	ប្រឡាក់ខ្លួនដោយធូលី ។
ព្យាយាមឈរចំកោង	ឬច្រហោងគ្រប់វិធី
មិនអាចឆ្លងធូលី	ក្តីសង្ស័យឱ្យផុតបាន ។
លុះតែកសាងគុណ	បំពេញបុណ្យក្នុងសន្តាន
សាងមគ្គធ្វើជាស្ពាន	ទើបឆ្លងបានអស់សង្ស័យ ។

កំណាព្យបទព្រហ្មគីតិ ដោយ ភិក្ខុ វិជិរហ្សញ្ញោ ស.ស.ខ.

ការថវាទី ២០

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវសន្តតិមហាមាត្យ ទើប
ត្រាស់នូវព្រះតាថានេះថា

អលទ្កតោ ចេបិ សមំ ចយេយ្យ

សន្តោ ឧន្តោ និយតោ ព្រហ្មចារី

សព្វេសុ តុតេសុ និធាយ ឧណ្ណំ

សោ ព្រាហ្មណោ សោ សធលោ ស ភិក្ខុ ម

បើបុគ្គលណាមានខ្លួន ប្រដាប់ស្អិតស្អាងហើយ
(ដោយគ្រឿងអម្ពរ) តែគប្បីប្រព្រឹត្តស្នើ អ្នកស្ងប់
រម្ងាប់ ទូន្មាន (ឥន្ទ្រិយ) ជាបុគ្គលទៀង (ចំពោះ
មគ្គផល) អ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ ទម្លាក់ចោលនូវ
អាជ្ញាក្នុងសត្វទាំងពួងចេញហើយ បុគ្គលនោះ ហៅថា
ព្រាហ្មណ៍ក៏បាន ថាសមណៈក៏បាន ថាភិក្ខុក៏បាន ។

20. NOT BY EXTERNAL APPEARANCE DOES ONE BECOME HOLY

Though gaily decked if he should live in peace, (with passions) subdued, (and senses) controlled, certain¹ (of the four Paths of Sainthood), perfectly pure,² laying aside the rod (in his relations) towards all living beings³ a Brāhmana⁴ indeed is he, an ascetic⁵ is he, a bhikkhu⁶ is he.

---

1. *Niyata*. The four Paths are *Sotāpatti* (Stream-Winner), *Sakadāgāmi* (Once-Returner), *Anāgāmi* (Never-Returner), and *Arahatta* (Worthy).

2. Mrs. Rhys Davids: ‘Walking in God’, a very misleading phrase, totally foreign to Buddhism. The commentarial explanation is *setthacriya* – highest conduct.

3. Absolutely harmless towards all.

4. Because he has cast aside impurities.

5. *Samaṇa*, because he has cleansed himself of all impurities.

6. Bhikkhu, because he has destroyed passions.

បានឈ្មោះសមណៈប្តមួយជាព្រាហ្មណ៍
 មិនមែនបាននាមតែត្រឹមការសក់
 សូម្បីខ្លួនបួសតែចិត្តអាក្រក់
 បួសចិត្តលាមកនោះហៅបួសប្លម ។

អ្នកដែលកំពុងទ្រទ្រង់អលង្ការ
 តែមានប្រាជ្ញាធិរិយាសមរម្យ
 មិនបានបៀតបៀនសព្វសត្វតូចធំ
 ទូន្មានអប់រំតន្ត្រីយជាក់លាក់ ។

ប្រព្រឹត្តតាមធម៌ជាបុគ្គលទៀង
 ជាអ្នកមិនយូងចាកអរិយមគ្គ
 អាចហៅភិក្ខុបួសជាសមណៈ
 ហៅឱ្យសមស័ក្តិថាព្រាហ្មណ៍ក៏បាន ។

កំណាព្យបទពាក្យ ៨ ដោយ ភិក្ខុ វិជិរហ្សញ្ញោ **ស.ស.ជ.**

គាថាទី ២១

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបិណ្ឌោតិកត្ថេរ ទើបត្រាស់
នូវព្រះគាថានេះថា

ហិរិនិសេធរោ បុរិសោ

កោចិ លោកស្មិ វិជ្ជតិ

យោ និទ្ធិំ អបពោធគតិ

អសេស្សា ភក្កេន្ណា កសាមិវ ឬ

អសេស្សា យថា ភក្កេន្ណា កសានិវិដ្ឋោ

អាកាមិនោ សំវេគិនោ ភវាថ

សន្នាយ សីលេន ច វិរិយេន ច

សមាធិនា ធម្មវិនិច្ឆយេន ច

សម្បទានវិជ្ជាចរណា បតិស្សតា

បរាស្សថ ទុក្ខបិទំ អនប្បកំ ឫ

បុរសអ្នកកម្ចាត់បង់នូវអកុសលវិតក្កៈ ដោយ
សេចក្តីខ្មាសបាប មានតិចក្នុងលោក បុគ្គលណា
បន្ទោបង់នូវការដេកលក់ ដូចសេះល្អខ្លាចព្រោះរំពាត់
បុរសនោះ រកបានដោយក្រក្កងលោក ។

សេះល្អ ដែលនាយសារថីទូន្មាន ដោយរំពាត់
តក់ស្លុតយ៉ាងណា អ្នកទាំងឡាយ ចូរជាបុគ្គលមាន
ព្យាយាម មានសេចក្តីតក់ស្លុតយ៉ាងនោះឯង បើអ្នក
ទាំងឡាយ ប្រកបព្រមដោយសទ្ធាផង សីលផង
ព្យាយាមផង សមាធិផង ធម្មវិនិច្ឆ័យផង ជាអ្នកមាន
វិជ្ជានិងចរណៈដ៏បរិបូណ៌ មានស្មារតីតម្កល់មាំ រមែង
លះបង់ទុក្ខ មានប្រមាណច្រើននេះមិនខាន ។

21. THE MODEST ARE RARE IN THIS WORLD

Rare in this world is the kind of person who out of a sense of shame restrains from doing evil and keeps himself awake like a good horse that gives no cause to be whipped.¹

---

1. A self-respecting bhikkhu or layman, when obsessed with evil thoughts, tries to eradicate them there and then. This verse indicates that such persons are rare.

BE VIRTUOUS AND GET RID OF SUFFERING

Like a thorough-bred horse, touched by the whip, even so be strenuous and zealous. By confidence, by virtue, by effort, by concentration, by investigation of the Truth, by being endowed with knowledge and conduct,² and by being mindful, get rid of this great suffering.

---

2. *Vijjācaraṇa*. Eight kinds of Knowledge and fifteen kinds of Conduct. The eight kinds of Knowledge are:

(1) Psychic Powers (*Iddhividha*), (2) Divine Ear (*Dibba-sota*), (3) Penetration of the minds of others (*Ceto-pariya-ñāṇa*), (4) Divine Eye (*Dibbacakkhu*), (5) Remembrance of former births (*Pubbenivāsānussati*), (6) Extinction of corruptions (*Asavakkhaya*), (7) Insight (*Vipassanā*), and (8) Creation of mental images (*Manomayiddhi*).

The fifteen kinds of Conduct are:—

Moral restraint, sense-restraint, moderation in eating, wakefulness, faith, moral shame, moral dread, great learning, energy, mindfulness, wisdom and the four *Jhanas*.

សេះដែលសារទីខំប្រឹងបង្ហាត់

ដោយប្រើវិញ្ញាណប្រដៅជន្លូញដៃក

សារទីបរទៅមិនហ៊ានប្រកែក

តក់ស្លុតក្រៃពេកខំស្ទុះទៅមុខ ។

ឯអ្នកទាំងឡាយចូរតាំងព្យាយាម

មិនត្រូវទាក់ទាមក្នុងប្រភពទុក្ខ

ត្រូវតែកាន់ធម៌យកជាប្រមុខ

ភ័យខ្លាចនឹងទុក្ខដូចគ្នានឹងសេះ ។

ត្រូវមានស្មារតីរៀនធម៌វិន័យ

តាំងពីក្មេងវ័យឱ្យមានចំណេះ

ហើយប្រព្រឹត្តតាមកុំខ្ជិលអាំងផេះ

ពេលឈ្នះកិលេសនិព្វានរង់ចាំ ។

កំណាព្យបទពាក្យ ៨ ដោយ ភិក្ខុ វិជិរហ្សញ្ញោ ស.ស.ជ.

គាថាទី ២២

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវសុខសាមណេរ ទើបត្រាស់
នូវព្រះគាថានេះថា

ខ្ញុំទំ ហិ នយន្តិ នេត្តិកា

ខ្ញុំសុភារា នមយន្តិ តេជនំ

ទារុំ នមយន្តិ តច្ចុកា

អត្តានំ នមយន្តិ សុព្វតា ម

ធម្មតាអ្នកបង្ហូរ តែងបង្ហូរទឹក អ្នកធ្វើព្រួញ
តែងពត់ព្រួញ (ឱ្យត្រង់) អ្នកចាំង តែងចាំងឈើ
អ្នកមានវត្តល្អ តែងទូន្មានខ្លួន ។

22. THE GOOD CONTROL THEMSELVES

Irrigators lead the waters.
Fletchers bend the shafts. Carpenters
bend the wood. The virtuous control
themselves.

អ្នកបង្ហូរទឹក	តែងតែគិតនឹក	ឱ្យទឹកហូរទៅ
កាន់ទឹកនៃង	ដែលខ្លួនសំដៅ	ទីរាក់ប្រជ្រៅ
	នាំទឹកទៅបាន ។	

អ្នកធ្វើជាងចាំង	ផ្ចិតផ្ចង់ជាខ្លាំង	មិនប្រហែសប្រាណ
ឬអ្នកធ្វើព្រួញ	ក៏មិនមែនស្មាន	គឺសុទ្ធតែបាន
	វាស់វែងដោយល្អ ។	

ឯអ្នកប្រតិបត្តិ	ក៏ត្រូវប្រយ័ត្ន	កុំកាត់តំណ
នៃការព្យាយាម	ខាត់ចិត្តឱ្យស	ទើបបានផលល្អ
	រសធម៌និព្វាន ។	

កំណាព្យបទកាកគតិ ដោយ ភិក្ខុ វជិរហ្សញ្ញោ ស.ស.ជ.

ភាសាខ្មែរ ២៣^(១)

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវស្រ្តីទាំងឡាយ ជាសម្ពាញ់
របស់នាងវិសាខា ទើបត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

កោ នុ ហរសោ ភិមាណន្នោ

និច្ចំ បដ្ឋុលិកេ សតិ

អន្តករេន ឱនន្ធា

បទីបំ ន គវេសថ ឃ

កាលបើលោកសន្តិវាស ត្រូវភ្លើងមានភាគៈ
ជាដើម ឆេះទ្រលោមជានិច្ច ម្តេចក៏សើច ម្តេចក៏
ត្រេកត្រអាល អ្នកទាំងឡាយត្រូវងងឹតគឺអវិជ្ជារូបវិត
ហើយ (ម្តេចឡើយ) ក៏មិនស្វែងរកប្រទីបគឺប្រាជ្ញា ។

១-បើរាប់តាមលំដាប់ក្នុងជំហវគ្គ ត្រូវជាគាថា ទី ១

23. SEEK THE LIGHT

What is laughter, what is joy,
when the world is ever burning¹?
Shrouded by darkness, would you not
seek the light?

---

1. This world is perpetually consumed with the flames of passions. It is completely shrouded by the veil of ignorance. Being placed in such a world, the wise should try to seek the light of wisdom.

កាលបើទ្វីបលោកនេះ ត្រូវភ្លើងឆេះហុយទ្រលោម

សព្វស្ថានទីលើក្រោម ក្តៅអស់កាលជានិរន្តរ៍ ។

ហេតុម្តេចអរសប្បាយ សើចក្តាកក្តាយវង្វេងភាន់

មិនស្វែងទឹកបន្ទាន់ ពន្លត់ភ្លើងឱ្យខ្លីណា ។

អ្នកត្រូវផ្តាំងដីត អរិជ្ជារិតរូតចិន្តា

ម្តេចមិនស្វែងប្រាជ្ញា ជាប្រទីបមកបំភ្លឺ ។

កំណាព្យបទព្រហ្មគីតិ ដោយ ភិក្ខុ វជិរហ្សញ្ជោ **ស.ស.ជ.**

គាថាទី ២៤

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តវេឡាវ័ន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវនាងសិរិមា ទើបត្រាស់
នូវព្រះគាថានេះថា

បស្ស ចិត្តកតំ ពិម្ពំ

អនុកាយំ សមុស្សិតំ

អាតុរំ ពហុសន្តប្បំ

យស្ស នត្តិ ធុវំ ឋិតិ ម

អត្តភាពណា មិនឡើងទាត់បីតថេរ អ្នកចូរ
មើលអត្តភាព (នោះ) ដែលកុសលាកុសលកម្ម
ធ្វើវិចិត្រហើយ ជាកាយពាសពេញដោយដំបៅ ដែល
ឆ្អឹងបិរយកំណាត់ ផ្គុំគ្នាហើយ ជាអត្តភាពក្តៅក្រហាយ
ជានិច្ច ជាទីរំពឹងត្រិះរិះរបស់ជនច្រើនគ្នា ។

24. FOUL IS THIS GAILY

DECKED BODY

Behold this beautiful body, a mass of sores, a heaped-up (lump), diseased, much thought of, in which nothing lasts, nothing persists.¹

---

1. As good as pleasant.

អត្តភាពណា	តែងប្រែអនិច្ចា	គ្មានការទៀងទាត់
អ្នកចូរពិនិត្យ	ឱ្យបានហ្មត់ចត់	កុំបីភ្លាំងភ្លាត់
	បាត់បង់ស្មារតី ។	

ព្រោះអត្តភាពនេះ	បានមកដូច្នោះ	ជារូបប្រុសស្រី
ដែលកម្មពីនាយ	វិចិត្រជាថ្មី	ជនក្នុងលោកីយ៍
	រំពឹងគ្រប់គ្នា ។	

តែតាមការពិត	បើបានពិនិត្យ	មើលក្នុងអង្គា
ពាសដោយដំបៅ	ឃើញគួរអនិច្ចា	ផ្គុំឆ្អឹងចូលគ្នា
	បីរយកំណាត់ ។	

កំណាព្យបទកាកតតិ ដោយ ភិក្ខុ វជិរហ្សញ្ញោ ៩៧.៩៧.៩.

គាថាទី ២៥

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពាន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវព្រះថេរីឈ្មោះឧត្តរា ទើប
ត្រាស់ នូវព្រះគាថានេះថា

**បរិវិណ្ណមិទ្ធំ រូបំ រោគនិទ្ធំ បតទ្ធុណំ
ភិថុតិ បុតិ សន្នេហោ បរណន្នំ ហិ ជីវិតំ ។**

រូបនេះគ្រាំគ្រាអស់ហើយ ជាទីសំណាក់នៃរោគ
ជារបស់ពុកផុយ រាងកាយជារបស់ស្អុយ (នេះ) តែង
បែកធ្លាយទៅវិញ ព្រោះថាជីវិតមានសេចក្តីស្លាប់
ជាទីបំផុត ។

25. LIFE ENDS IN DEATH

Thoroughly worn out is this body, a nest of diseases, perishable. This putrid mass breaks up. Truly, life ends in death.

រូបនេះទ្រុឌទ្រោមគ្រាំគ្រាហើយ

មិនបិតថែរឡើយតែងជរា

ជាទីសំណាក់នៃរោគា

ពុកផុយភ្នំប្រែបែកឆ្ងាយ ។

ជារូបមានក្លិនស្អុយអសោច៍

មិនអន់ជាងខ្មោចអសុរកាយ

ព្រោះថាជីវិតតែងអន្តរាយ

មរណៈទម្លាយចុងបញ្ចប់ ។

កំណាព្យបទពាក្យ ៧ ដោយ ភិក្ខុ វិជិរហ្សញ្ញោ **ស.ស.ជ.**

គាថាទី ២៦

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវភិក្ខុអ្នកមានសេចក្តីស្មានហួស
ច្រើនរូប ទើបត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

យានិមានិ អបត្តានិ

អលាពុនេវ សារទេ

កាធមោតកានិ អដ្ឋិនិ

តានិ ទិស្វាន កា តេ ឫ

ឆ្អឹងទាំងឡាយណា មានសម្បុរដូចសត្វព្រាប
ដែលគេចោលហើយ ដូចផ្លែឃ្លោកក្នុងសរទកាល
សេចក្តីត្រេកអរអធិប្បំ (របស់អ្នកទាំងឡាយ) ព្រោះតែ
ឃើញឆ្អឹងទាំងឡាយនោះ ។

26. WHAT DELIGHT IN SEEING WHITE BONES?

Like gourds cast away in autumn
are these dove-hued bones. What
pleasure is there in looking at them?

រាងកាយសត្វទាំងឡាយ	គង់បែកធ្លាយរាល់រូបប្រាណ
គេចោលទិស្ថសាន	ខានរស់នៅក្នុងគ្រីហា ។
កាលត្រូវត្រជាក់ក្តៅ	ក៏ក្លាយទៅរូបគ្រាំគ្រា
ឆ្អឹងសពេញពសុធា	បែកអង្កាឆ្អឹងរាយប៉ាយ ។
ត្រេកអរដូចម្តេចហ្ន៎	នឹងគំនរឆ្អឹងទាំងឡាយ
មិនគួរអរសប្បាយ	ត្រាយរកផ្លូវនិព្វានវិញ ។

កំណាព្យបទព្រហ្មគីតិ ដោយ ភិក្ខុ វិជិរប្បព្ពោ **ស.ស.៧.**

ការវិនិច្ឆ័យ ២៧

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពាន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវព្រះនាងរូបនន្ទា ទើបត្រាស់
នូវព្រះគាថានេះថា

អង្គីនំ នគរំ កតំ   មំសលោហិតលេបនំ
យត្ត ជំរា ច មច្ចុ ច   មារនោ មក្ខោ ច ឱហិតោ ម

សេចក្តីគ្រាំគ្រា សេចក្តីស្លាប់ សេចក្តីប្រកាន់ខ្លួន
និងសេចក្តីលុបគុណប្រជុំចុះក្នុងសិរិរណា (សិរិរណោះ)
ដែលកុសលាកុសលកម្មធ្វើហើយ ឱ្យជានគររបស់ឆ្អឹង
ទាំងឡាយ ជាគ្រឿងប្រឡាក់ដោយសាច់និងឈាម ។

27. THIS BODY IS COMPOSED OF FLESH AND BLOOD

Of bones is (this) city made,
plastered with flesh and blood. Herein
are stored decay, death, conceit, and
detraction.

សេចក្តីគ្រាំគ្រា	សេចក្តីមរណា	ការប្រកាន់ខ្លួន
និងការមិនដឹង	រមិលគុណផ្លូវ	បិតនៅមាំមួន
	ក្នុងសិរិរណា ។	

សិរិរណេនោះ	ជាទិដ្ឋាកំចុះ	របស់ហឺនា
ដែលកម្មពីមុន	វិចិត្ររចនា	ប្រមូលបានជា
	អដ្ឋិនគរ ។	

ជាគ្រឿងចងលាម ដោយសាច់និងឈាម សុទ្ធសឹងមិនល្អ
 ហេតុម្តេចវង្វេង រីករាយត្រេកអរ បើសុទ្ធជាធម៌
 ហឺនាយ៉ាងនេះ ?

កំណាព្យបទកាកគតិ ដោយ ភិក្ខុ វិជិរហ្សញ្ញោ ស.ស.ជ.

គាថាទី ២៨

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវព្រះនាងមណ្ឌិកាទេវី ទើប
ត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

ដីឆ្និ វេ រាជវេរា សុចិត្តា

អវេរា សរីរេហ្វិ ជំរំ ឧបេតិ

សតព្ភុ ធម្មោ ន ជំរំ ឧបេតិ

សន្តោ ហវេ សត្តិ បវេទយន្តិ ។

រាជវេទាំងឡាយ ដីវិចិត្រល្អ រមែងគ្រាំគ្រា
សូម្បីសរិរៈក៏ដល់នូវសេចក្តីគ្រាំគ្រាដូចគ្នា ទើបធម៌
របស់សប្បុរសទាំងឡាយ មិនដល់នូវសេចក្តីគ្រាំគ្រា
(ដូច្នោះ) ទេ សប្បុរសទាំងឡាយ តែងនិយាយឱ្យពួក
សប្បុរសផងគ្នាដឹងបាន ។

28. RIGHTEOUSNESS DOES NOT WEAR AWAY

Even ornamented royal chariots wear out. So too the body reaches old age. But the Dhamma¹ of the Good grows not old. Thus, indeed say the Saints² among themselves.

---

1. The nine supramundane states are the four Paths, the four Fruits and Nibbāna.

2. Such as the Buddhas.

រាជរថទាំងឡាយដែលវិចិត្រស្ន

នាយសារថីបរគង់ប្រែគ្រាំគ្រា

សូម្បីសរិះសត្វលោកគ្រប់គ្នា

តែដល់វេលាគ្រាំគ្រាទាំងអស់ ។

ឯធម៌របស់សប្បុរសទាំងឡាយ

មិនដែលបែកធ្លាយជរាម្តងសោះ

ទោះពេលកន្លងរាប់ឆ្នាំមិនអស់

ក៏លោកអាចគាស់មកបង្ហាញបាន ។

កំណាព្យបទពាក្យ ៨ ដោយ ភិក្ខុ វិជិវប្បញ្ញោ ស.ស.៥.

គាថាទី ២៩

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
 វត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវលោក្ខុទាយិត្ថេរ ទើប
 ត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

អប្សស្សតាយំ បុរិសោ

ពលិពន្ធាវ ជីវតិ

មំសានិ ឥស្ស វឌ្ឍន្តិ

បញ្ញា ឥស្ស ន វឌ្ឍតិ ម

បុរសអ្នកមិនមានការចេះដឹងនេះ តែងចាស់
 (ឥតអំពើ) ដូចគោបំរើ សាច់របស់វា តែងចម្រើន
 ឡើង តែប្រាជ្ញារបស់វា មិនចម្រើនឡើយ ។

**29. ONE WITH LITTLE
LEARNING LACKS WISDOM**

The man of little learning grows old like the ox. His muscles grow; his wisdom grows not.

កើតមកជាមនុស្សតែខ្លះប្រាជ្ញា

ខ្លះសីលសិក្ខាខ្លះការពិសោធន៍

ពីក្មេងដល់ចាស់ប៉ះនៅតែលោត

ចាស់ខ្លួនតែឆោតពិតដូចគោចាស់ ។

មនុស្សខ្លះរស់នៅចម្រើនតែសាច់

មិនអាចសម្រេចការងារបានច្បាស់

ធ្វើអ្វីនិយាយអ្វីចាំតែគេដាស់

ពិតដូចគោចាស់គ្មានខុសសោះឡើយ ។

កំណាព្យបទពាក្យ ៨ ដោយ ភិក្ខុ វិជិរហ្សញ្ញោ **ស.ស.ខ.**

គាថាទី ៣០

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅ
 ក្បែរគល់នៃពោធិព្រឹក្ស ទ្រង់ប្រារព្ធនូវប្រាជ្ញាជាគ្រឿង
 ត្រាស់ដឹងដំបូង ទើបត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

អនេកវាតិសំសារំ   សន្នាវិស្សំ អនិព្វិសំ
គហការំ គវេសន្តោ   ទុក្ខា វាតិ បុនប្បុនំ ឃ
គហការក ឱដ្ឋោសិ   បុន គេហំ ន កាហសិ
សព្វា តេ ដាសុកា ភក្កា   គហក្ខំ វិសទ្ធី
វិសទ្ធាគតំ ចិត្តំ   តណ្ហានំ ខយបជ្ឈិកា ឃ

កាលតថាគតមិនទាន់បានជួបប្រទះ (ពោធិ-
 ញ្ញាណវលំតែ) ស្វែងរកជាងផ្ទះគឺតណ្ហា អ្នកធ្វើផ្ទះ

គឺអត្តភាព ក៏អន្ទោលទៅកាន់សង្សារវដ្ត មានជាតិ
ដ៏ច្រើន សេចក្តីកើត ជាទុក្ខរឿយ ។ ។

នៃជាងផ្ទះ អ្នកឯងធ្វើផ្ទះគឺអត្តភាព តថាគត
ឃើញហើយ អ្នកនឹងធ្វើផ្ទះ(របស់តថាគត)ទៀត មិន
បានឡើយ ឆ្លឹងជំនីវគឺកិលេសរបស់អ្នកទាំងអស់
តថាគតកាច់បំបាក់អស់ហើយ ដម្បូលផ្ទះគឺអវិជ្ជា
តថាគតកំចាត់ចោលហើយ ចិត្តរបស់តថាគត ដល់ព្រះ
និព្វានដែលមានសង្ខារប្រាសហើយ តថាគត បានដល់
ធម៌ជាគ្រឿងក្ស័យតណ្ហា ទាំងឡាយហើយ ។

30. CRAVING IS THE BUILDER OF THIS HOUSE

Through many a birth I wandered in
saṃsāra,¹ seeking, but not finding, the
builder of the house. Sorrowful is it to
be born again and again.

---

1. These two verses, the first paean of joy (*udāna*) uttered by the Buddha immediately after His Enlightenment, are not found elsewhere. The Venerable Ānanda heard them from the lips of the Buddha and they have been inserted here.

Here the Buddha admits his past wanderings in existence which entails suffering, a fact which evidently proves the belief in rebirth. He was compelled to wander, and consequently to suffer, so long as he could not discover the architect who built this house, the body. In His final birth He discovered by His own intuitive wisdom the elusive architect dwelling not outside but within the recesses of His own heart. The architect was Craving or Attachment (*taṇhā*) a self-created force, a mental element latent in all. The discovery of the architect is the eradication of craving by attaining Arahant hood which, in this utterance, is alluded to as the end of craving. →

O house-builder! Thou art seen. Thou shalt build no house again. All thy rafters are broken. Thy ridge-pole is shattered. My mind has attained the unconditioned. Achieved is this end of craving

---

The rafters of this self-created house are the defilements (*kilesa*). The ridge-pole that supports the rafters is ignorance (*avijjā*), the root cause of all defilements. The shattering of the ridge-pole of ignorance by wisdom results in the complete demolition of the house. The ridge-pole and the rafters are the material with which the architect builds this undesired house. With their destruction the architect is deprived of the wherewithal to rebuild the house which is not wanted. With the demolition of the house the mind attains the Unconditional which is Nibbāna.

កាលតថាគតមិនទាន់បានត្រាស់

ស្វែងរកជាងផ្ទះពោលគឺតណ្ហា

មកសាងអត្តភាពនៅក្នុងសង្សារ

មានទុក្ខខ្លោចផ្សាច្រើនជាអនេក ។

នែវើយជាងផ្ទះយើងឃើញអ្នកហើយ

អ្នកមិនអាចឡើយនឹងបំភាន់ភ្នែក

ឆ្អឹងជំនិរអ្នកយើងធាក់បំបែក

ដម្បូលគ្រប់ផ្នែកយើងរើចោលអស់ ។

ចិត្តតថាគតបានដល់និព្វាន

ជាហ៊ានពុំមានសង្ខារទាំងអស់

ឯបង្អែកអ្នកបាក់គ្មានសល់សោះ

យើងលែងរងគ្រោះព្រោះអ្នកទៀតហើយ ។

កំណាព្យបទពាក្យ ៨ ដោយ ភិក្ខុ វិជិរហ្សញ្ញោ ស.ស.ជ.

គាថាទី ៣១

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង

ព្រៃជាទីឱ្យនូវអភ័យដល់ម្រឹក ឈ្មោះឥសិបតនៈ ទ្រង់

ប្រារព្ធនូវសេដ្ឋីបុត្រអ្នកមានទ្រព្យច្រើន ទើបត្រាស់

នូវព្រះគាថានេះថា

អចរិត្វា ព្រហ្មចរិយំ អលទ្ឋា យោពូនេ ធនំ

ជីណ្ណកោព្ភារា ឈាយន្តិ ខីណមច្ឆេត បល្លលេ ម

អចរិត្វា ព្រហ្មចរិយំ អលទ្ឋា យោពូនេ ធនំ

សេន្តិ ចាធាតិខីណាវ បុរាណានិ អនុត្តនំ ម

ជនពាលទាំងឡាយ មិនប្រព្រឹត្តព្រហ្មធិរិយធម៌

មិនបានទ្រព្យ ក្នុងកាលខ្លួននៅជាកំឡោះក្រមុំ រមែង

សញ្ចប់សញ្ជឹង ដូចសត្វក្រៀមចាស់ សំកុកនៅក្នុងភក់

ដែលអស់ត្រីហើយ ។

ជនពាលទាំងឡាយ មិនប្រព្រឹត្តព្រហ្មធិរិយធម៌

មិនបានទ្រព្យ ក្នុងកាលខ្លួននៅជាកំឡោះក្រមុំ រមែងដេក

ថ្ងៃរ សោកស្តាយទ្រព្យចាស់ទាំងឡាយ ដូចព្រូញដែល

ផុតចាកខ្សែបន្លោះដូច្នោះ ។

**31. THEY REGRET WHO DO NOT
PROGRESS MATERIALLY
AND SPIRITUALLY**

They who have not led the Holy Life, who in youth have not acquired wealth, pine away like old herons at a pond without fish.

They who have not led the Holy Life, who in youth have not acquired wealth, lie like wornout bows, sighing after the past.

ពួកជនពាលទាំងឡាយ	ងប់សប្បាយពេលខ្លួនក្មេង
គេខំឯងដើរលេង	មិនប្រឹងស្វែងសម្បត្តិទ្រព្យ ។
ពេលចាស់ដេកសញ្ជឹង	គិតរំពឹងក្រែងមានភ័ព្វ
អ្នកជិតខាងតែងស្តាប់	រស់ដូចងាប់ព្រោះគិតខ្លី ។
ចង់ស្វែងរកទីពឹង	តែមិនដឹងជាធ្វើអ្វី
ដូចកុកដែលអត់ត្រី	ក្នុងបឹងភក់រឹងស្ងួតហែង ។

កំណាព្យបទព្រហ្មគីតិ ដោយ ភិក្ខុ វជិរហ្សព្ភោ ស.ស.ជ.

ភាសាទី ៣២^(១)

សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុង
ភេសកឡាវ័ន ទ្រង់ប្រារព្ធនូវពោធិរាជកុមារ ទើប
ត្រាស់នូវព្រះគាថានេះថា

**អគ្គានពោ បិយំ ជញ្ជារ អក្ខេយ្យ នំ សុរេត្តិកំ
តិណ្ណមញ្ញតំ យាមំ បដិជគ្គេយ្យ បណ្ឌិតោ ម**

បើបណ្ឌិតដឹងថា ខ្លួនជាទីស្រឡាញ់ គួររក្សាខ្លួន
នោះឱ្យល្អ គួរស្ងួនគ្រងខ្លួនទុកក្នុងវ័យទាំង ៣ វ័យ
ណាមួយ ។

១-បើរាប់តាមលំដាប់ក្នុងអត្ថវគ្គ ត្រូវជាគាថា ទី ១

32. BE VIGILANT

If one holds oneself dear, one should protect oneself well. During every one of the three watches (of life) the wise man should keep vigil (against evil).

បើជាតិជាបណ្ឌិត	មានគំនិតគិតពិចារណ៍
ដឹងថាខ្លួននេះណា	គួរស្នេហាពេកកន្លង ។
ត្រូវចេះថែរក្សា	អង្គអាត្មាកុំឱ្យឆ្គង
លះបង់កម្មសៅហ្មង	ចេះចងក្រងខ្សែជីវិត ។
រយៈការរស់នៅ	បើចែកទៅមានបីពិត
បឋមនាំបង្ខិត	ចូលទៅជិតវ័យមជ្ឈិម ។
ចុងក្រោយវ័យជរា	បាលីថាវ័យបច្ចិម
ជាវ័យអស់សង្ឃឹម	មិនក្លាខ្លាំងដូចក្មេងវ័យ ។
ទោះវ័យណាក៏ដោយ	កុំធ្វេសធ្លោយភ្លេចស្មារតី
ព្រោះសត្វលោកគ្រប់វ័យ	សុទ្ធចំណឹមចូមារ ។
ត្រូវចេះស្មនគ្រងខ្លួន	ពូនពីបាបគ្រប់ប្រការ
គ្រប់វ័យកុំភ្លេចណា	ព្រោះមរណាមើលមិនឃើញ ។

កំណាព្យបទព្រហ្មគីតិ ដោយ ភិក្ខុ វជិរប្បព្ភោ ស.ស.៩.

និធិកណ្តស្សត្រ

និធិ និធរតិ បុរិសោ គម្ពីរេ ឧទកន្តិកេ

អត្តេ កិច្ចេ សមុប្បន្តេ អត្តាយ មេ ភវិស្សតិ

រាជតោ វា ឧត្តស្ស ចោរតោ បិឡិតស្ស វា

ឥណស្ស វា បមោក្ខាយ ឧត្តិកេ អាបនាសុ វា

ឯតនត្តាយ លោកស្សី និធិ នាម និធិយ្យតិ ម

បុរសកប់កំណប់ទ្រព្យទុកក្នុងទីជ្រៅ ជាទីបំផុតនៃ
ទឹក ដោយគិតថា កាលបើកិច្ចដែលត្រូវការកើតឡើង
ហើយ ទ្រព្យនេះនឹងបានជាប្រយោជន៍ដល់អាត្មាអញ
ដែលត្រូវពួកបច្ឆាមិត្រពោលបង្គាប់ នឹងបានដោះខ្លួន
ចេញពីស្តេច ឬត្រូវចោររបៀតរបៀន នឹងបានដោះខ្លួន

ចេញពីចោរ នឹងបានដោះបំណុល ឬ ក្នុងពេលទុរភិក្ស
ឬក៏ ក្នុងកាលអន្តរាយទាំងឡាយ ធម្មតាកំណប់ដែល
គេកប់ទុកក្នុងលោក ដើម្បីប្រយោជន៍នេះឯង ។

**តាវស្សុ និហិតោ សន្តោ គម្ពីរេ ខ្លនកន្តិកេ
ន សព្វោ សព្វនាយេវ តស្សុ តំ ឧបកប្បតិ
និធិ វា ថានា ចតតិ សព្វា វាស្សុ វិបុយ្ហតិ
នាគា វា អបនាមេន្តិ យក្ខា វាបិ ហរេន្តិ នំ
អប្បិយា វាបិ នាយានា ខ្លន្តរេន្តិ អបស្សតោ
យនា បុព្វាគូយោ ហោតិ សព្វមេតំ វិនស្សតិ ។**

កំណប់ដែលបុគ្គលកប់ក្នុងទីជ្រៅ មានទីបំផុតទល់នឹង
ទឹកដល់ម្ល៉ោះ កំណប់ទ្រព្យទាំងអស់នោះ ក៏មិនសម្រេច
ដល់បុគ្គលនោះសព្វកាលទេ ដ្បិតថាកំណប់ទ្រព្យ រមែង

ឃ្លាតទៅចាកទីខ្លះ សេចក្តីចំណាំរបស់បុគ្គលនោះ
 រមែងរង្វេងទៅខ្លះ នាគទាំងឡាយ រមែងនាំជញ្ជូន
 ទៅខ្លះ ពុំនោះសោត ពួកយក្សនាំយកទ្រព្យនោះទៅខ្លះ
 អ្នកទទួលមតិកំដែលមិនជាទីស្រឡាញ់ រមែងគាស់
 យកនូវកំណប់ទ្រព្យនោះ កាលខ្លួនមិនបានឃើញខ្លះ
 ខ្លួនអស់បុណ្យទៅវេលាណា កំណប់ទ្រព្យទាំងអស់
 នោះ រមែងវិនាសបាត់បង់ទៅក្នុងវេលានោះ ។

យស្ស ឱរណេន សីលេន សញ្ញាមេន ឱមេន ច
 និធិ សុនិហិតោ ហោតិ ឥត្តិយា បុរិសស្ស វា
 ចេតិយម្ហិ ច សឡេ វា បុគ្គលេ អតិថីសុ វា
 មាតិ មិតិ វាមិ អថេវ ជេដ្ឋម្ហិ ភាតិ
 ឯសោ និធិ សុនិហិតោ អថេយេវា អនុគាមិកោ

**បឋាយ គមនិយេសុ ឯតំ អាទាយ គច្ចតិ
អសារធារណមញ្ជេសំ អចោរហរណោ និធិ ម**

កំណប់ទ្រព្យដែលស្រ្តី ឬ បុរសណា បានកប់ទុកល្អ
ហើយ ដោយទាន សីល ដោយការសង្រួម និងដោយ
ការទូន្មានខ្លួន ក្នុងចេតិយ ឬ ក្នុងសង្ឃ ឬ ក្នុងបុគ្គល ឬ
ក្នុងពួកភ្ញៀវ ឬមួយក្នុងមាតា ក្នុងបិតា ឬថា ក្នុងបង
ប្រុស-ស្រី ដែលជាច្បង កំណប់ទ្រព្យនុ៎ះ ចាត់ជាកំណប់
ទ្រព្យដែលកប់ទុកប្រពៃហើយ នរណា ៗ មិនគប្បី
ផ្ទាញ់បាន ជាកំណប់ទ្រព្យ ដែលជាប់តាមខ្លួនទៅ កាល
ភោគៈទាំងឡាយដែលខ្លួនត្រូវលះបង់ហើយទៅ ខ្លួន
រមែងកាន់យកនូវកំណប់ទ្រព្យគឺបុណ្យនុ៎ះទៅ កំណប់

ទ្រព្យគឺបុណ្យ មិនទូទៅដល់ពួកជនដទៃ ជារបស់ដែល
ចោរលួចទៅមិនបាន ។

**កយិរាជ ធីរោ បុញ្ញានិ យោ និធិ អនុគាមិកោ
ឯស ខេវមនុស្សានំ សព្វកាមឧទោ និធិ
យំ យំ ខេវាភិបត្តេន្តិ សព្វមេតេន លព្ពតិ ។**

កំណប់ទ្រព្យ គឺបុណ្យណាជាប់តាមខ្លួនទៅបាន អ្នក
ប្រាជ្ញ គួរធ្វើនូវកំណប់ទ្រព្យគឺបុណ្យនោះ កំណប់ទ្រព្យ
គឺបុណ្យនុ៎ះ ឱ្យនូវសេចក្តីប្រាថ្នាគ្រប់យ៉ាងដល់ទេវតា
និងមនុស្សទាំងឡាយ ពួកទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ
ប្រាថ្នាណាស់នូវផលណា ៗ ផលទាំងពួងនោះ ៗ រមែង
បានដោយកំណប់ទ្រព្យគឺបុណ្យនុ៎ះ ។

សុវណ្ណតា សុសរោ សុសណ្ណានំ សុរុបតា

អាធិបតី បរិវារោ សព្វមេតេន លព្ពតិ ឃ

ភាពជាអ្នកមានសម្បត្តិផ្លូវផង មានសម្លេងពីរោះ ទ្រង់
ទ្រាយល្អ រូបល្អ ជាអធិបតី មានយសបរិវារ ផល
ទាំងអស់ រមែងបានដោយកំណប់ទ្រព្យគឺបុណ្យនុ៎ះ ។

បទេសេជ្ជំ ឥស្សរិយំ ចក្កវត្តិសុខំ បិយំ

ទេវេជ្ជប្បិ ទិព្វេសុ សព្វមេតេន លព្ពតិ ឃ

ភាពជាស្តេចប្រទេសរាជ ឥស្សរិយយស សេចក្តីសុខ
របស់ស្តេចចក្រពត្តិជាទីស្រឡាញ់ ភាពជាស្តេចនៃ
ទេវតាក្នុងទេពនិកាយទាំងឡាយ ផលទាំងអស់ រមែង
បានដោយកំណប់ទ្រព្យគឺបុណ្យនុ៎ះ ។

**មាណុស្សិកា ច សម្មត្តិ នេវលោកេ ច យា ភតិ
យា ច និព្វានសម្មត្តិ សព្វមេតេន លព្ពតិ ឃ**

សម្មត្តិជារបស់មនុស្សណាផង សេចក្តីត្រេកអរក្នុង
ទេវលោកណាផង សម្មត្តិគឺព្រះនិព្វានណាផង សម្មត្តិ
ទាំងអស់ រមែងបានដោយកំណប់ទ្រព្យគឺបុណ្យនុ៎ះ ។

**មិត្តសម្មនមាគម្ម យោនិសោ ចេ បយុព្វតោ
វិជ្ជាវិមុត្តិវសីតាវោ សព្វមេតេន លព្ពតិ ឃ**

ភាពនៃបុគ្គលកាលអាស្រ័យមិត្តសម្មទា បើប្រកប
សេចក្តីព្យាយាម ដោយឧបាយដែលត្រូវ ជាអ្នកស្អាត
ក្នុងវិជ្ជានិងវិមុត្តិ ឥដ្ឋផលទាំងអស់ រមែងបានដោយ
កំណប់ទ្រព្យគឺបុណ្យនោះ ។

**បដិសម្ពិទ្ធា វិមោក្ខា ច យា ច សាវកធារមី
បច្ចេកពោធិ ពុទ្ធកម្មិ សព្វមេតេន លព្ពតិ ឃ**

បដិសម្ពិទ្ធា វិមោក្ខ តោរកបារមីញ្ញាណ បច្ចេកពោ-
ធិញ្ញាណ និងពុទ្ធកូមិណា ។ ឥដ្ឋផលទាំងអស់ រមែង
បានដោយកំណប់ទ្រព្យគឺបុណ្យនុ៎ះ ។

ឯចំ មហត្ថិកា ឯសា យទិទំ បុញ្ញសម្មទា
តស្មា ធីរា បសំសន្តិ បណ្ឌិតា កតបុញ្ញតន្តិ ម
បុញ្ញសម្មទានេះ ឱ្យសម្រេចប្រយោជន៍ដ៏ធំ ដោយ
ប្រការដូច្នោះ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ជា
ធីរជន ទើបសរសើរនូវភាពនៃបុគ្គលជាអ្នកមានបុណ្យ
ធ្វើទុកហើយ ។

ដកស្រង់ចាកគម្ពីរ សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ខុទ្ទកបាវ សិទិកណ្ឌសូត្រ បិដកលេខ
៥២ ទំព័រទី ១៥ ដល់ទី ១៨

គោតមប្រវត្តិ

ខ្ញុំសូមថ្វាយវន្តា	ព្រះសាស្តាដ៏មានបុណ្យ
និងសូមគោរពគុណ	គ្រាព្រះអង្គចុះចាកឋាន ។
មកចាប់ផ្តើមាតា	ស្រីស្រីង្គារស្រស់កល្យាណ
កាលនោះមហាជនបាន	សុខក្សេមក្សាន្តព្រោះបារមី ។
ក្នុងថ្ងៃព្រហស្បតិ៍អា-	សាធមាសាពេញបូណិមិ
រកាជាឆ្នាំថ្មី	សុខសិរីដល់ជនា ។
កាលបាន១០ខែហើយ	ព្រះគុណអើយកើតអស្ចារ្យ
នៅនាដងព្រឹក្សា	ឈ្មោះហៅថាព្រៃសាលវ័ន ។
កក្រើកផែនពសុធា	មានទេវតារាបំរយពាន់
ស្ថិតនៅក្នុងតំបន់	នៃឧទ្យានលុម្ពិនី ។

ឆ្នាំចពិសាខនា	ថ្ងៃសុក្រជាពេញបូណិមី
ថ្ងៃនោះព្រះជិនស្រី	ទ្រង់ប្រសូតឥតមានព្រួយ ។
កាលសិទ្ធត្ថក្សត្រា	មានវស្សាដប់ប្រាំមួយ
បិតាបានលើកស្នួយ	អភិសេកនឹងស្រីង្គារ ។
នារីស្រស់កល្យាណ	អ្នកផងបានស្គាល់គ្រប់គ្នា
ថាឈ្មោះនាងពិម្ពា	ស្រស់សោភាវលើសលែងក្រៃ ។
កាលនោះក្នុងឆ្នាំឆ្លូវ	ត្រូវថ្ងៃសៅរ៍មានសិរី
អាសាធពេញបូណិមី	ក្សត្រាថ្លៃបានសុខា ។
ស្តេចមានព្រះរាជបុត្រ	បរិសុទ្ធក៏ក្រ្តស្រស់ថ្លា
គួរឱ្យព្រះរាជា	ស្តេចជំពាក់ចិត្តពេកក្រៃ ។
តែទ្រង់បានកាត់ផ្តាច់	ទ្រង់សម្រេចព្រះហឫទ័យ

ថាត្រូវកាត់អាស័យ	ពីបុត្រផ្លែមួយគ្រាណា ។
បើបិតាបានត្រាស់	វិលរហ័សរកបុត្រា
មកប្រោសស្នូនពុំងា	ចាកសង្សារណាបុត្រផ្លែ ។
កាលនោះថ្ងៃព្រហស្បតិ៍	ក្នុងឆ្នាំថោះមានសិរី
អាសាធពេញបូណិមី	ក្សត្រាផ្លែចេញបព្វជ្ជា ។
កាលបានបព្វជ្ជាហើយ	មិនព្រងើយខំឧស្សាហ៍
ធ្វើទុក្រកិរិយា	គ្មាននរណាធ្វើដូចអី ។
បានត្រាស់ឆ្នាំរកា	ពិសាខាពុធបុណ្ណមី
ជាថ្ងៃព្រះជិនស្រី	មានសិរីឈ្នះក្រុងមារ ។
ត្រាស់ដឹងបានពីរខែ	ទ្រង់គ្មានគ្រូរប្រោសទេសនា
ប្រោសបញ្ជូរគ្គិយា	នាកណ្តាលដងព្រឹក្សព្រៃ ។

គឺក្នុងឆ្នាំរកា

អាសាធិមាសាបុណ្ណមិ

ថ្ងៃសៅរ៍ព្រះជិនស្រី

ធ្វើមពោលស្តីធមិទេសនា ។

ក៏ជាថ្ងៃកំណើត

សង្ឃបានកើតក្នុងលោកា

សារឹកព្រះសាស្តា

មានរហូតដល់សព្វថ្ងៃ ។

នាថ្ងៃមួយនោះណា

គួរសោកាណាស់ម្ចាស់ថ្ងៃ

គឺថ្ងៃព្រះជិនស្រី

កាត់ព្រះទ័យដាក់សង្ខារ ។

គឺក្នុងថ្ងៃអាទិត្យ

ឆ្នាំម្សាញ់ពិតមាយមាសា

នៅចំពោះមុខមារ

នាបារាវាលចេតិយ ។

បីខែកន្លងទៅ

មិនឈប់នៅយីនយូរអី

ដល់ថ្ងៃព្រះជិនស្រី

ទ្រង់និព្វានចាកលោកា ។

គឺក្នុងឆ្នាំនោះឯង មានការផ្សេងតែមាសា
 គឺខែពិសាខនា ថ្ងៃអង្គារពេញបូណិមី ។
 ដោយអំណាចអានុភាព ដែលខ្ញុំក្រាបថ្វាយវន្តិយ៍
 នឹកគុណព្រះមុនី សូត្រប្រវត្តិព្រះសាស្តា ។
 សូមឱ្យសម្រេចបុណ្យ ដែលជាគុណស្ត្រីថ្លៃថ្លា
 អន្ទាលក្នុងសង្សារ សូមប្រាថ្នាជួបបណ្ឌិត ។
 សូមជួបព្រះសិរារ្យ ជាសាស្តាដ៏ពិសិដ្ឋ
 សូមចាក់ឆ្មុះធម៌ពិត សមដូចចិត្តប្រាថ្នាហោង ។

ព.ស. ២៥៤៦

ស.ស.ជី.

កុំភ្លេចខ្លួន

ធម៌អកុសលផ្តល់កិទុក្ខ	ឱ្យឃ្នាតចាកសុខក្នុងស្និតិបំរាន
សិកសៀតរោលរាលចិត្តសន្តាន	ឱ្យឆ្ងាយនិព្វានគ្មានគោលដៅ ។
បើចង់ត្រជាក់ត្រូវកុំដុត	ចូរជៀសឱ្យផុតពូកធម៌ខ្មៅ
បើខ្លាចកុំផ្លោះចូលរណ្តៅ	បើមិនចង់ខ្លៅត្រូវសិក្សា ។
រៀនធម៌វិន័យលៃឱ្យចម្រើន	មិនត្រូវបន្លំប្លមសាសនា
កុំប្រញាប់ជឿក្បួនតម្រា	បើពួកថាត្រូវតែគិត ។
បើជឿត្រូវជឿឱ្យសមរម្យ	បើខំត្រូវខំសង្កេតចិត្ត
បើដើរត្រូវដើរតាមបណ្ឌិត	បើគិតត្រូវគិតរឿងសង្ខារ ។
បើបានកុំភ្លេចគិតរឿងបង់	បើចង់កុំភ្លេចរឿងសោកា
បើជួបកុំភ្លេចរឿងបែកណា	បើបានសុខាកុំភ្លេចខ្លួន ។

ព.ស. ២៥៥១

ស.ស.ជ.

កំណាព្យផ្សេងៗ

តុលាការកម្ពុជា

ចៅក្រមលំអៀងឥតពិចារណា

ជឿអ្នកតស៊ូមុសាបំភ័ន្ត

ស្តាប់ឮត្រឹមរយពេលលយដល់ពាន់

តែកម្ពុតាមទាន់ជាកទាំងអស់គ្នា ។

ដោយឧបាសិកា ឌឹម លក្ខណា

សត្វលោកស្មើគ្នាដោយធម៌

បើគិតតាមឋានៈ   លោកយសស័ក្តិខុសដាច់គ្នា

នរកប្រេតព្រហ្មា   មនុស្សទេវតាសត្វតិរច្ឆាន ។

សឹងកើតដោយបាបបុណ្យ   ធ្វើពីមុននាំឱ្យបាន

ចាប់ភពគ្រប់ទីស្ថាន   ល្អសាមាន្យខ្ពស់និងទាប ។

តែកាលបើទោសៈ   លោកមោហៈចូលពេញព្រៀប

ចិត្តជនខ្ពស់ឬទាប   ធម៌ថោកជ្រាបទាបស្មើគ្នា ។

ដោយឧបាសិកា ឱម លក្ខណា

ខ្លួនគេទើបដឹងច្បាស់

សេចក្តីបរិសុទ្ធនិងសៅហ្មង របស់អ្នកផងគេតែងដឹង
ខ្លួនគេមិនបាច់យើងខំប្រឹង ជួយព្រួយអរខឹងជំនួសឡើយ ។

ដោយឧបាសិកា ឱម លក្ខណា

ពាក្យរោយរាយនាំឆ្កាត់នរក

បើចង់នាំពាក្យត្រូវចេះគិត ពោលតែពាក្យពិតមានខ្លឹមសារ
កុំមួលបំផ្លើសឥតបានការ តិរច្ឆានកថាឆ្កាត់អបាយ ។

ដោយឧបាសិកា ឱម លក្ខណា

កុំកើតទុក្ខនឹងកិលេសគេ

ពេលឮពាក្យចោទខុសការពិត ត្រូវប្រយ័ត្នចិត្តកុំខឹង-ត
 ព្រះពុទ្ធដីកាថាមនុស្សល្អ មិនគួរបន្តភ្លើងពីគេ ។
 អ្នកណាថាខុសអ្នកនោះបាប កម្មកត់ដរាបមិនភ្លេចទេ
 កុំកើតទុក្ខនឹងកិលេសគេ ពិនិត្យមើលថែតែចិត្តខ្លួន ។

ដោយឧបាសិកា ឱម លក្ខណា

ហេតុតែរបស់ខ្លួនគេ

ហេតុតែមិនមែនរបស់យើង ខ្លួនប្រាណដៃជើងឈឺចុកចាប់
 ហាមឃាត់អង្វរក៏មិនស្តាប់ ព្រោះអ្នកតែងច្បាប់គឺកម្មផល ។

ដោយឧបាសិកា ឱម លក្ខណា

លាងចិត្តយើងមុន

ពេលឃើញឡានទឹកមកដល់ហើយ ប្រាប់ថាអ្នកអើយកុំបារម្ភ
 ជួយសត់ផ្ទះគេមុនផ្ទះខ្ញុំ គេមានទុក្ខធំខ្ញុំមិនអី ។
 យ៉ាងណាពេលចិត្តកើតសៅហ្មង ប្រៀបដូចមានខ្នងប្រឡាក់ដី
 មិនខំដុសលាងបែរជាក័យ ជួសអ្នកដទៃណោះវិញ ។
 ដោយឧបាសិកា ឱម លក្ខណា

គួរលាក់ទោសៈតែក្នុងចិត្ត

ចិត្តសម្បូរអ្វីទើបចែកគេបាន បើចង់ឱ្យទានឱ្យរបស់ល្អ
 នៅពេលខឹងក្រោធកុំចែកបន្ត ទោសៈបង្កជាភ្លើងនរក ។
 ដោយឧបាសិកា ឱម លក្ខណា

កុំផ្លាស់លោភ:

ផ្តាច់ផ្តុំគុណធម៌ស្ងប់ត្រជាក់   ផ្តាច់ផ្តុំលោភៈទុក្ខច្រើនយ៉ាង

ផ្តាច់កាមញ្ជ្រុនញ្ជាមមិនងាយស្វាង មានតែហត់ខ្លាំងខកគំនិត ។

ផ្តាច់ផ្តុំកាមគុណជាក់ជាស្តាយ   ខាតពេលថែកាយអប់រំចិត្ត

ផ្តាច់លោកប្រាំមួយយកជាមិត្ត   លុះដឹងរឿងពិតជិតហួសពេល ។

ដោយឧបាសិកា ឱម លក្ខណា

សូមកុំបានធ្លាប់ដូចគេ

ទម្លាប់ពោលលើសស្មានតែអត់ខុស គឺជាបាបគ្រោះ១យ៉ាងដំណំ

ស្តាប់ឮត្រឹមល្អៅថាប៉ុនសាលាយុំ ប្រាថ្នាសូមកុំបានធ្លាប់ដូចគេ ។

ដោយឧបាសិកា ឱម លក្ខណា

អកុសលកម្មទេវដែលត្រូវចៀវ

រឿងចិត្តអាក្រក់អ្នកដទៃ

មិននាំឱ្យភ័យធ្លាក់អបាយ

ចិត្តបាបក្នុងខ្លួនទើបអន្តរាយ

ត្រូវឆាប់ដោះស្រាយដុសលាងចេញ ។

ពេលមានវិបាកអកុសល

គួរទទួលស្គាល់ថាចំណេញ

អរបានថយបាបលែងនៅពេញ

អកុសលកម្មវិញទើបត្រូវរៀវ ។

ដោយឧបាសិកា ឱម លក្ខណា

ទ្រង់មច្ចុរាជ

អភិធម្មនាំឱ្យដឹងការពិត

យល់ពីជីវិតប្រចាំថ្ងៃ

ជឿជាក់ក្នុងផលឥតសង្ស័យ

កើតពីបច្ច័យហេតុទាំងអស់ ។

ស្គាល់លោកប្រាំមួយដូចស្គាល់កូន

កើតហើយប្រែសូន្យរលត់ស្មោះ

គ្រប់អាយតនៈមិនចន្លោះ

គ្មានអ្វីឡើងសោះត្រូវប្រឹងលះ ។

ចិត្តចេតសិក្សាមានដូចគ្នា

តែនៅចងពៀរព្រោះមាន៖

ប្រកាន់ហ្នឹងហែងបែងយកឃ្នុះ

ក្នុងទ្រង់តេជះមច្ចុរាជ ។

ដោយឧបាសិកា ឱម លក្ខណា

ការផ្សព្វផ្សាយវិញ្ញាណបុគ្គល

ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា បុគ្គលណាដែលកន្លង
 មិនបានអប់រំកាយចិត្តផង នឹងកើតសៅហ្មងមិនខានឡើយ ។
 បុគ្គលដែលមានអវិជ្ជា លុះសុខវេទនាពាល់ត្រូវហើយ
 ក៏មានតម្រេកខ្លាំងឥតស្បើយ លង់លក់ងប់ដោយក្តីសុខនោះ ។
 ពេលសុខវេទនារលត់ទៅ ក្តីទុក្ខសោកសៅកើតចំពោះ
 បុគ្គលដែលជាបុគ្គលនោះ ឱ្យលំបាកហួសខ្សឹកខ្សួលយំ ។
 គក់ទ្រូងដល់នូវក្តីវង្វេង ឆេះក្តៅម្នាក់ឯងដូចភ្លើងភ្នំ
 ព្រោះតែប្រមាទភ្លេចអប់រំ ទើបទុក្ខឆេះអំសង្កត់ចិត្ត ។
 ចំណែកបុគ្គលអរិយសាវ័ក ក្នុងលោកជាអ្នកចេះដឹងពិត
 ទោះបានសោយសុខហួសកម្រិត ក៏មិនលង់ចិត្តចោលគុណធម៌ ។

ដោយឧបាសិកា ឱម លក្ខណា

អុំអាងដុំពពុះទឹក

កូនក្មេងខឹងឡើងអាងតែយំ	ចំណែកចាស់ទុំអាងតែស្លាប់
ជនពាលប្រមាទអាងចាក់កាប់	បណ្ឌិតអាងច្បាប់ធម៌វិន័យ ។
ជនខ្លះអាងលាភយសទ្រព្យធន	ខ្លះអាងប្រពន្ធកូនស្វាមី
ភ្លេចគិតថាសុទ្ធជាចំណី	ភ្លើងខ្យល់ទឹកដីគ្រប់ៗគ្នា ។
ខន្ធប្រាំដោយរោគមកពីនាយ	សតិរាយមាយឈឺថាជា
មហាក្សត្ររូបបួនក្លែងធានា	ចាំជួយការពារក្នុងសុបិន ។

ដោយឧបាសិកា ឱម លក្ខណា

តម្រូវឱ្យអាន

ធ្លាប់ឮថានាងរត់រកអ្នក	រឹងខាតលក្ខណ៍រកបាក់អន្សា
ជំទាវរត់រកអ្នកឧកញ៉ា	បរវេធិការកមហាក្សត្រ ។
ធាតុខ្មៅចនិងខ្មៅចរត់រកគ្នា	វិញកទេវតាក៏ស្វែងកាត់
រកទេពធីតាមិនឃ្លាតបាត់	រួមធ្វើមប្រម៉ាត់រស់សុខសាន្ត ។
ធាតុធម៌រត់រកធាតុសីលទាន	អ្នកធ្វើបាបព្យៀនសេពគប់បាន
តែនឹងពាលមិត្តចិត្តសាមាស្យ	បៀតបៀនរំខានមនុស្សផងគ្នា ។
ល្ងង់រត់រកមិច្ឆាទិដ្ឋិ	កើតរោគសតិមើលពុំជា
ពោលមូលដីកាព្រះភគវា	ធ្លាក់នរកមួយគ្រាក្រែងជាគ្រាន់ ។

ដោយឧបាសិកា ឱម លក្ខណា

អ្នកមានឧបការៈជួយពិនិត្យអក្ខរាវិរុទ្ឋ

ធម្មាចារ្យ តម្រិះប្បញ្ញោ	ត្រួច សុដី
ឧទ្ទេសាចារ្យ សុវណ្ណត្ថេរោ	ចង្រូ ទំព័រ
ភិក្ខុ កោសលប្បញ្ញោ	ត្រួច ពិសិដ្ឋ
ឧទ្ទេសាចារ្យ សីលសំរំរោ	ស៊ី សាមុត
សាមណេរ បញ្ញាបរមោ	ឈាត ប៊ុនឆាត
សាមណេរ ព្រហ្មយោសកោ	ឈិត ប៊ុនធឿន
សាមណេរ ញាណភត្តោ	សុខ តុដដៃន
សាមណេរ ទត្តិវរោ	ជឹម ប៊ុន
សាមណេរ ធម្មកាថតា	ចង សុខ

សេចក្តីសង្ខេបនៃសិល្បៈប្រែប្រួល

ដោយ ភិក្ខុវិទ្យាប្រាសាទ សុខា

១. ព្រះធម្មបទ ៣២ គាថា	ព.ស. ២៥៥១
២. ដំណើរជីវិត	ព.ស. ២៥៥១
៣. ព្រះធម្មបទ ៣១ គាថា	ព.ស. ២៥៥០
៤. អក្ខរវិធីនិងធម្មនិមន្ត	ព.ស. ២៥៥០
៥. រលកលោកធម៌	ព.ស. ២៥៥០
៦. ព្រះធម្មបទ ៣០ គាថា	ព.ស. ២៥៤៩
៧. ប្រយោជន៍ ៣ ប្រការ	ព.ស. ២៥៤៩
៨. ជីវិត (Life)	ព.ស. ២៥៤៩
៩. បងប្អូនជួបគ្នាមួយគ្រាមានន័យ	ព.ស. ២៥៤៨
១០. អភិធម្មត្ថសង្គហៈ បរិច្ឆេទទី ៤	ព.ស. ២៥៤៨
១១. ធម្មសង្គណី តិកមាតិកាសង្ខេប	ព.ស. ២៥៤៨
១២. ជីវិតពិតជាត្រូវការធម៌	ព.ស. ២៥៤៦
១៣. តើនរកមានដែរឬទេ ?	ព.ស. ២៥៤៦

ព្រះធម៌គឺជាប្រទេសសម្រាប់បំភ្លឺចិត្តសត្វលោក

**ប៉ុស្តិ៍វិទ្យុដែលកំពុងផ្សព្វផ្សាយព្រះធម៌
សម្តែងដោយ ភិក្ខុវិហារប្រាសាទ សុខា**

ខេត្ត-ក្រុង	ស្ថានីយវិទ្យុ	វេលាផ្សាយ
សៀមរាប	FM 102.50 MHz	៥.០០ am ⇨ ៥.៣០ am
ព្រះវិហារ	FM 99.00 MHz	៥.៤៥ am ⇨ ៦.១៥ am
ស្ទឹងត្រែង	FM 100.50 MHz	៥.៣០ am ⇨ ៦.០០ am
កំពង់ធំ	FM 107.30 MHz	៥.៣០ am ⇨ ៦.០០ am
ពោធិ៍សាត់	FM 100.50 MHz	៦.៣០ pm ⇨ ៧.០០ pm
តាកែវ	FM 92.50 MHz	៦.៣០ pm ⇨ ៧.០០ pm

សុសង្ឃសំ នគរតេ បញ្ញា
ការស្តាប់ព្រះធម៌ដោយល្អរមែងបាននូវបញ្ញា

**ប៉ុស្តិ៍វិទ្យុដែលកំពុងផ្សព្វផ្សាយព្រះធម៌
សម្តែងដោយ ភិក្ខុវិប្បវត្តោ សាន សុខា**

(ត)

ខេត្ត-ក្រុង	ស្ថានីយវិទ្យុ	វេលាផ្សាយ
កំពង់សោម	FM 92.00 MHz	៦.៣០ pm ⇨ ៧.០០ pm
កំពង់ចាម	FM 92.50 MHz	៧.៣០ pm ⇨ ៨.០០ pm
ពោធិ៍សាត់	FM 98.50 MHz	៧.០០ pm ថ្ងៃសីលមួយម៉ោង
កំពង់ធំ	FM 88.50 MHz	៨.០០ pm ⇨ ៨.៣០ pm
ស្វាយរៀង	FM 103.75 MHz	៨.៣០ pm ⇨ ៨.៣០ pm

សុខា សន្និប្បវេណីសានា
ការសម្តែងនូវព្រះសទ្ធម្មនាំមកនូវសេចក្តីសុខ

ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកឧបត្ថម្ភប្រាក់បោះពុម្ព

ប្រាក់សល់ពីសៀវភៅដំណើរជីវិត	៣.២១៨ USD
ឯកឧត្តម ជា ចាន់តូ និងលោកជំទាវ ខៀវ ស៊ីណា	៥០០ USD
លោកស្រី អាយ ម៉ានិត	៥០០ USD
ឯកឧត្តម ស្បែង សារ៉ាត និងលោកជំទាវ ស៊ាន ឈុនហេង ...	៣០០ USD
ឧបាសិកា ឱម លក្ខណា	២០០ USD
លោក រស់ ជាន និង ឧបាសិកា ឌី ម៉ុង (New zeland).....	២០០ USD
ឯកឧត្តម ឧកញ៉ា ទុយ គី និងលោកជំទាវ កង ស្រីម៉ៅ ...	១០០ USD
លោក តាក វណ្ណថា និងអ្នកស្រី ថៃ គីមសេរី	៥០ USD
លោក ជុក ស៊ីផា និងឧបាសិកា ម៉ម ម៉ាឡា+បុត្រ ...	៥០ USD
ឧ.ស. សោម រតនៈ និង ឧ.សិ ស៊ុប វណ្ណា (ព្រៃវែង) ..	៥០ USD
ឧបាសិកា ឈួន ស៊ីហាន	៣៥ USD
ឧបាសិកា លីម ស៊ីណៃ	៣០ USD
ឧបាសក ស្រី រេង និងឧបាសិកា គង់ ផេង	៣០ USD

ឧបាសក ឡុង ហេង និងឧបាសិកា ស៊ុយរី (ភ្នំពេញ)....	២០ USD
លោកស្រី គឹមកា	២០ USD
ឧបាសិកា ម៉ៅ គឹមស៊ីន	២០ USD
កុមារា រ៉ែន បញ្ញារិទ្ធ	២០ USD
កុមារា រ៉ែន បញ្ញារតន៍	២០ USD
លោក ហាប់ រ៉ែន និងឧបាសិកា ស៊ីង សួនី	១០ USD
ដែក គឹម ម៉ា ស៊ីន	១០ USD
ឧបាសក ជា គឹមឡេង និងភរិយា	១០ USD
អ្នកស្រី ជា សុខា ព្រមទាំងបុត្រ	១០ USD
កញ្ញា ស្រី ប៊ូលីន	១០ USD
ទាយក ថេង វិសិដ្ឋា និងទាយិកា ស្រី ប៊ូឡែន +បុត្រ .	១០ USD
ទាយិកា ស្រី ប៊ូលីន	១០ USD
ឧ.ស. ជា គឹមឡេង និងឧ.ស. អ៊ាម ស៊ាមផេង+បុត្រ ..	១០ USD
ឧបាសិកា តាំង លន់ ព្រមទាំងបុត្រ	១០ USD

ឧបាសិកា ស៊ី មួយ	១០ USD
ឧបាសក ហ៊ុយ កេង និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	១០ USD
លោក លីម នៃហេង និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	៥ USD
កញ្ញា លីម វឌ្ឍនា	៥ USD
ឧបាសិកា ម៉ៅ គីមហាន	២ USD
ឧបាសក ឡៅ គីម ងួន និង ឧបាសិកា ខួង លី +បុត្រ..	១០០ AUD
ពុទ្ធបរិស័ទវត្តធម្មសាមគ្គី	១០០ AUD
ឧបាសិកា លីវ ទូច	៥០ AUD
ឧបាសិកា សាំង អេងយន់	៥០ AUD
ឧបាសិកា សុខ យូ	៥០ AUD
ឧបាសិកា សុខ ណារី និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	៥០ AUD
ឧបាសិកា សុខ ជា	៥០ AUD
ឧបាសិកា ស្រីម អេង	៥០ AUD
ឧបាសិកា សួន ចន្ទា	៥០ AUD

ឧបាសិកា ឈិត ស៊ាត ព្រមទាំងបុត្រ	៥០ AUD
ឧបាសិកា ផន ដារា	៥០ AUD
ឧបាសក ប៊ិន ឡាត់ និង ឧបាសិកា សួន ឡាយ	៤០ AUD
ឧបាសិកា កួយ ស៊ីម	៣០ AUD
ឧបាសិកា ពេជ្យ ស្បើម និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	៣០ AUD
ឧបាសិកា ឡាយ គីមលាង និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ ...	៣០ AUD
ឧបាសិកា សុខ សុពណ្ណី និងបុត្រធីតា	៣០ AUD
ឧបាសិកា សេក ខុនសុខេន	៣០ AUD
ឧបាសិកា សេង សៀងឈុន.....	៣០ AUD
ឧ.ស. សាន ទុយ និងឧ.សិ. អៀង ចៃម+បុត្រ	១៥០.០០០ រ
ឧបាសក ព្រំ ម៉េងជូ និងអ្នកស្រី ជឿន ផ្លុំ+បុត្រ	១៥០.០០០ រ
ឧ.ស. ឈ ស៊ីងហិត និងឧ.សិ. ឈិន យ៉េន+បុត្រ	១៥០.០០០ រ
ញាតិញោមរួមគ្នា (កំពង់សោម).....	១០០.០០០ រ
ឧបាសិកា ឈាង ណូយ ព្រមទាំងបុត្រ	៥០.០០០ រ

ឧបាសិកា គូច ហ្គេចអេង និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ.....	៥០.០០០រ
សាមណេរ ព្រហ្មយោសកោ ឈិត ប៊ុនធឿន	៥០.០០០រ
សាមណេរ បញ្ញាបរមោ ឈាត ប៊ុនឆាត	៥០.០០០រ
ឧបាសក កែ ឈុនទី និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	៤០.០០០រ
ឧបាសិកា កង ស្រីវិន	៤០.០០០រ
ឧបាសិកា ម៉ៅ គឹមសិន ព្រមទាំងបុត្រ	៤០.០០០រ
ឧបាសក ចាន់ មារ៉ា និងឧបាសិកា មុំ ហ៊ឹម	៤០.០០០រ
ឧបាសក កង កេត និង ឧបាសិកា សុក វ័ត+បុត្រ	៤០.០០០រ
លោក ពែក បញ្ញា និងអ្នកស្រី អុង សាំងត្រី+បុត្រ	៤០.០០០រ
តា ខុល និងយាយ សុំ	៤០.០០០រ
តា យី សៀ និង ងួន គឹមលី	៤០.០០០រ
ឧបាសក ជា សំអឿន និង ភរិយា	៣០.០០០រ
ឧបាសិកា សូត្រ សន (តាកែវ).....	៣០.០០០រ
លោក ជូ វណ្ណារិទ្ធិ និងអ្នកស្រី ពែក សូភី	៣០.០០០រ

ឧបាសក ប៉ៅ ទ្រី និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០ រ
សាមណេរ មេត្តាបាលោ ឡាយ ឌីណា	២០.០០០ រ
សាមណេរ ញាណភទ្ទោ សុង វុធដែន	២០.០០០ រ
លោក ប៉ាន់ សុង និងភរិយា ង៉ែត ណយ+បុត្រ	២០.០០០ រ
ឧបាសក វៅ ជុន និងឧបាសិកា ប្រាង ផាត+បុត្រ.....	២០.០០០ រ
លោក តាំង ហិត និងឧបាសិកា ស៊ូ ណៃ+បុត្រ	២០.០០០ រ
ឧបាសក ឈ ស៊ូជាង និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០ រ
អ្នកស្រី តាំង សុខយឹម និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០ រ
ឧបាសិកា អាំង ណារី ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០ រ
ឧបាសិកា ទាវ គឹមអាន ព្រមទាំងបុត្រ+បុត្រ	២០.០០០ រ
ឧបាសក ង៉ែត សុផាន់	២០.០០០ រ
ឧ.ស. លឹម វៃហេង និងឧ.សិ. សែម សុវណ្ណី+បុត្រ ...	២០.០០០ រ
លោកយាយ ហៃ ភ្នំមាស ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០ រ
លោក ចក់ វណ្ណា និងឧបាសិកា សូ ចន្ទា+បុត្រ	២០.០០០ រ

អ្នកភ្នំពេញ	២០.០០០ រ
ឧបាសិកា ឡាង ឡេង	២០.០០០ រ
ឧបាសក តុល ថៃ និងឧបាសិកា ព្រំ យ៉ាត	២០.០០០ រ
ឧបាសិកា ឡៅ ស	២០.០០០ រ
ឧបាសក អ៊ុវ ហ៊ុំ និងឧបាសិកា ព្រំ យ៉ុម	២០.០០០ រ
លោក អ៊ុវ មុនី និងអ្នកស្រី ហ៊ុន យុកណាស+បុត្រ ...	២០.០០០ រ
លោក អ៊ុវ ស៊ីច័ន្ទ និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០ រ
លោក អ៊ុវ បូរី និងអ្នកស្រី រូ ឆាយ ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០ រ
លោក អុង ហុកប៉េ និងអ្នកស្រី អ៊ុវ សោភី+បុត្រ	២០.០០០ រ
ជិន រ៉ុម និង លីម ប៉េងអាន	២០.០០០ រ
លោក ដែក គីមនី និងឧបាសិកា ម៉ៅ គីមសិន់+បុត្រ ...	២០.០០០ រ
លោក ហាប់ រ៉ែន និងអ្នកស្រី ស៊ុង សុនី+បុត្រ	២០.០០០ រ
ឧបាសក ម៉ៅ រឿង និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០ រ
លោក ទី សំណាង និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០ រ

ឧបាសក លី ស៊ុនហ៊ាង និងឧបាសិកា ប៊ុក ធារី+បុត្រ ..	២០.០០០ រ
ឧបាសិកា ឈ ស៊ូជង ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០ រ
ឧបាសិកា ង៉ូវ យន់ ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០ រ
លោក ទី សុគន្ធា (សៀមរាប)	២០.០០០ រ
លោក ទី សំនៀង (សៀមរាប)	២០.០០០ រ
អ្នកស្រី ទី សំអាត (ស្ទឹង)	២០.០០០ រ
ឧបាសិកា ខេង ថូ ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០ រ
លោក រឿន ស្រស់ និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០ រ
ឧបាសក ប៉េង វិបុល និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០ រ
ឧបាសិកា ឡៅ ម៉េងហ៊ាង និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ ...	២០.០០០ រ
លោក លឹម ប៊ុនហេង និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០ រ
ឧបាសិកា ជិន សារ៉េន	២០.០០០ រ
ឧបាសិកា ឡាង ឡេង	២០.០០០ រ
អ្នកស្រី គុយ រ៉ូច	២០.០០០ រ

កញ្ញា លឹម ចំប៉ា	២០.០០០ រ
ឧបាសក ឈាន ឈិន និងឧបាសិកា អ៊ឹម ឡុត+បុត្រ ..	១៥.០០០ រ
ទាយក ហួត ហ៊ី និងទាយិកា ស្រី ប៊ូនីន	១០.០០០ រ
កុមារា ហ៊ិត ហុកហេង	១០.០០០ រ
លោកតា សាម និងលោកយាយ ប៊ុច	១០.០០០ រ
អូន និង ភរិយា (ភូមិស្អាង)	១០.០០០ រ
កុមារី ហួត គឹមណា	១០.០០០ រ
លោក សូត្រ សេដ្ឋា (ក្រឡាបញ្ជីតុលាការខេត្តពោធិ៍សាត់) ..	១០.០០០ រ
កញ្ញា ឡាង សុផាណា	១០.០០០ រ
លោក តែម កក្កដា	១០.០០០ រ
លោក កែវ ឆេងគី និងអ្នកស្រី ឈាវ ឆេងឡែន+បុត្រ .	១០.០០០ រ
លោក ពា រ៉ាវី និងអ្នកស្រី កង សុវណ្ណ+បុត្រ	១០.០០០ រ
លោក កង ឈុនហាក់ និងអ្នកស្រី ស្រីនាង+បុត្រ ...	១០.០០០ រ
លោក មាយ ម៉ៅ និងអ្នកស្រី កង ឆេងរី+បុត្រ	១០.០០០ រ

ឧបាសិកា អារិយ សុំផែង ព្រមទាំងបុត្រ	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា ស្រី ណារិន ព្រមទាំងបុត្រ	១០.០០០ រ
លោក អុង ហុកនា និងអ្នកស្រី សៀន ចរិយា	១០.០០០ រ
លោក ម៉ាំង សុរិទ្ធ និងអ្នកស្រី សៀន សុវាសនា	១០.០០០ រ
កុមារី កែវ កញ្ចនា	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា ជឹង មុយហ៊ាង ព្រមទាំងបុត្រ	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា ឡេង តឹប ព្រមទាំងបុត្រ	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា កែ វីឡាប	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា ជឹង មុយហ៊ិរ	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា សៀ ស៊ីវលាង	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា សៀម ណាយ	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា អាំង ណារី	១០.០០០ រ
ឧ.ស. មាយ កានិល និងឧ.ស. ឡាង យឿង+បុត្រ	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា លួង គីមណៃ	១០.០០០ រ

ឧបាសិកា ប៊ុន ភឹង	90.000រៀ
អ្នកស្រី ង៉ុយ ស៊ានជូ	90.000រៀ
ឧបាសក ប៉ា ស៊ុយ និងឧបាសិកា សេង ឈន	90.000រៀ
ឧបាសិកា ឈារ៉ា ឆេងលីស	90.000រៀ
ឧបាសិកា ឈ ម៉េងតឹម	90.000រៀ
ឧបាសិកា ប៊ុក ចាន់ទី	90.000រៀ
លោក ព្រំ ឆដា និងអ្នកស្រី ហេង ឆេងហ៊ាង	90.000រៀ
លោក មាស ឈុនលាភ និងអ្នកស្រី ព្រំ សក្យា+បុត្រ ..	90.000រៀ
លោក ព្រំ ករុណា និងអ្នកស្រី ជិន សុនីន	90.000រៀ
លោក ព្រំ មេត្តា និងអ្នកស្រី ហេង វណ្ណឡើង	90.000រៀ
ឧបាសិកា អ៊ឹម អេង ព្រមទាំងបុត្រ	90.000រៀ
ឧបាសិកា ឡាង ហូ	90.000រៀ
ឧបាសិកា កែវ ជុនលី ព្រមទាំងបុត្រ	90.000រៀ
លោក ឡាយ ស៊ុលី និងប្តី មុនី ច័ន្ទ ព្រមទាំងបុត្រ	90.000រៀ

លោក ប៉ា យុវនាថ និងអ្នកស្រី លី លាងស៊ុម	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា ចេង ឧសភា	១០.០០០ រ
លោក អ៊ឹង គឹមឆឹង និងអ្នកស្រីលឿងស៊ុណូយ+បុត្រ.	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា រិត .ទន ព្រមទាំងបុត្រ.....	១០.០០០ រ
យុវជន លី លិញខិញ	១០.០០០ រ
កុមារី លី ប៊ូវៀត	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា កឹក ឡន ព្រមទាំងបុត្រ	១០.០០០ រ
ឧបាសក ប៊ុក ប៊ុនធឿន និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា ឈ ទាង	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា ឈ ស៊ុខេង និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	១០.០០០ រ
អ្នកស្រី តាំង ជីគឹម ព្រមទាំងបុត្រ	១០.០០០ រ
លោក ឈ ស៊ុតិច និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា តាំង សុហ៊ឹង ព្រមទាំងបុត្រ	១០.០០០ រ
លោក តាំង កុក ហា និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	១០.០០០ រ

លោក តាំង កុកគង់	90.000 រៀ
កុមារា តាំង ម៉េងឡុង	90.000 រៀ
កុមារី តាំង យីលីញូ	90.000 រៀ
កុមារា កុល ដារិត	90.000 រៀ
កុមារា កុល ដេរិស	90.000 រៀ
ឧបាសក ម៉ិច គឹមហោ និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	90.000 រៀ
លោក យន ហៀន និងឧបាសិកា គឹមណូ	90.000 រៀ
ឧបាសិកា លឹម ណារី ព្រមទាំងបុត្រ	90.000 រៀ
លោក អាំង គឹមហូ និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	90.000 រៀ
ឧបាសិកា យាង ព្រមទាំងបុត្រ	90.000 រៀ
ឧបាសិកា រ៉ុម (នៅតាយ៉ែត)	90.000 រៀ
លោក ព្រំ ឈុនលាប និង ព្រំ សក្សា ព្រមទាំងបុត្រ ..	90.000 រៀ
ឧបាសិកា សំ ថុន ព្រមទាំងបុត្រ	90.000 រៀ
អ្នកស្រី តាត គឹមសាន និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	90.000 រៀ

អ្នកស្រី តាត អេងតាយ	90.000រ
ឃើ្រន សាយ	90.000រ
អ្នកស្រី អ៊ុង ភិចណយ ព្រមទាំងបុត្រ	90.000រ
លោក លីម យុហ្សី និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	90.000រ
លោក លី ប៉េងលី និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	90.000រ
ឧបាសិកា ម៉ា ធុន	90.000រ
អ្នកស្រី កឹក ឆេងអាន ព្រមទាំងបុត្រ	90.000រ
ឧបាសិកា ហៀប គីមហៃ ព្រមទាំងបុត្រ	90.000រ
ឧបាសិកា កឹក ហុក	90.000រ
លោក កឹក រ៉ុន	90.000រ
ឧបាសក អ៊ុង ហុកប៉ាន់ និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	90.000រ
អ្នកស្រី អ៊ុង សុំដេន និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	90.000រ
កញ្ញា អ៊ុង សុំដេត	90.000រ
កញ្ញា អ៊ុង មករា	90.000រ

អ្នកស្រី អ៊ុង សាំងត្រី និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ.....	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា កឹក ឈឿន ព្រមទាំងបុត្រ.....	១០.០០០ រ
លោក អ៊ុង ហុកប៉េង និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ.....	១០.០០០ រ
លោក អ៊ុង ប៊ុនធឿន និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ.....	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា ថាប់ ស៊ុណាត ព្រមទាំងបុត្រ.....	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា លី ឈុនណេន ព្រមទាំងបុត្រ.....	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា លី ឈុនហ៊ុំ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ.....	១០.០០០ រ
ឧបាសក ភោគ ឈឿន និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ.....	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា ញឹក ឆេងលាង និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ...	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា នៅ ថាន់ ព្រមទាំងបុត្រ.....	១០.០០០ រ
លោក គង់ ប៉ក់ និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ.....	១០.០០០ រ
លោក គន ប៊ូច និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ.....	១០.០០០ រ
លោក សៀក ម៉េង និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ.....	១០.០០០ រ
លោក លឹម ប៊ុនហ៊ាន និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ.....	១០.០០០ រ

ទាយិកា លីម គីមលាង.....	90.000 រ
លោក លីម ប៊ុនហុក និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ.....	90.000 រ
ឧបាសិកា អាំង យាង ព្រមទាំងបុត្រ.....	90.000 រ
ឧបាសិកា ព្រំ ឆេងយន់ ព្រមទាំងបុត្រ.....	90.000 រ
ទាយក ទាង គៅ និងទាយិកា គង់ សុឃ្យឺន.....	90.000 រ
ឧបាសក គង់ ទន និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ.....	90.000 រ
ឧបាសិកា លីនដា.....	90.000 រ
លោក ហែល ស៊ុនគី និងអ្នកស្រី សាំង សំអាត+បុត្រ ..	90.000 រ
ឧបាសក កុល និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ ..	90.000 រ
ឧបាសិកា ញឹក ឆេងលន ព្រមទាំងបុត្រ ..	90.000 រ
ឧបាសិកា លីនណា ..	90.000 រ
ឧបាសិកា នី សុខុន ..	90.000 រ
កញ្ញា សៀ យ៉ាំណែត ..	90.000 រ
អ្នកស្រី ប៉ៅ យាង ព្រមទាំងបុត្រ ..	90.000 រ

លោក អាំង សៀកហុង និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ ...	១០.០០០ រ
ឧបាសក យ៉ង ភិន និងឧបាសិកា យុន សុខន	..... ១០.០០០ រ
លោកគ្រូ លីម សួស្តី	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា ឱន ស៊ីដេត (ត្រពាំងជង)	១០.០០០ រ
សាមណេរ ខន្តិធរោ ជឹម ប៊ុន	..... ១០.០០០ រ
ឧបាសក ជឹម ហ៊ុម និងឧបាសិកា អៀង សារ៉េត+បុត្រ..	១០.០០០ រ
សាមណេរ ធម្មវិនយរក្ខិតោ ស៊ុន គឹមហុង	១០.០០០ រ
ឧបាសក យួន នី និងឧបាសិកា អ៊ូច រ៉ែម+បុត្រ.....	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា ស្រី សាម៉ុន	១០.០០០ រ
ឧបាសក ស៊ូ មួន និងឧបាសិកា ពាង វ៉ុន	១០.០០០ រ
សាមណេរ នាក់ ដា និងព្យោមប្រុសស្រី	១០.០០០ រ
ភិក្ខុ សច្ចប្បិយោ អេង គឹមស្រីន	១០.០០០ រ
លោក ម៉ៅ ម៉េងហុង និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	១០.០០០ រ
លោក លី យត និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	១០.០០០ រ

ម៉ែម សុន្ទ និង សំបូរ	១០.០០០ រ
លោកគ្រូ អាត សារ៉ាត និងភរិយា	១០.០០០ រ
ឧបាសិកា ប៉ែន សុគៅ	៧.០០០ រ
ឧបាសិកា នី សុយឿន ព្រមទាំងបុត្រ	៧.០០០ រ
ឧបាសិកា សុទ្ធ គឹមហេង	៥.០០០ រ
កុមារា អ៊ូ អេងឈុង	៥.០០០ រ
កុមារី អ៊ូ អាប៊ី	៥.០០០ រ
លោក ប៉ា បញ្ញា	៥.០០០ រ
ឧបាសិកា គា សុខន ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០ រ
លោក ព្រំ សោន និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០ រ
ឧបាសិកា អ៊ឹង ភិច ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០ រ
លោក គឹម សុរ៉ាត់ និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០ រ
អ្នកស្រី តាន់ ស៊ីណាន និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០ រ
ឧបាសិកា ឆឹង លាង និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០ រ

ឧបាសិកា ហុង តង ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០\$
លោក យេន ទីន និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០\$
ឧបាសិកា ម៉ា អេង ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០\$
លោក ស៊ី ឡេង និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០\$
លោក កែវ សារិន និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០\$
សាមណេរ ធម្មសារោ មុយ សំបួរ	៥.០០០\$
លោកគ្រូ មុយ និងឧបាសិកា ពៅ	៥.០០០\$
ឧបាសិកា ស៊ាប ហឹង ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០\$
អ្នកស្រី ហូ គង់ ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០\$
ឧបាសិកា ឡេង យន់ ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០\$
ឧបាសិកា ស្រី ណារិន ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០\$
លោក តាន់ ឡូត និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០\$
លោក យុន និង បូផា	៥.០០០\$
លោក ប៊ាន និង លួន	៥.០០០\$

អ្នកស្រី ប៊ិន គា ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០\$
លោក ជុន ស៊ុយហ៊ាង និងអ្នកស្រី មាន់ ទឹក	៥.០០០\$
លោក ប៉ៅ សែម	៥.០០០\$
ព្រំ ហុន	៥.០០០\$
ឧបាសិកា រួន ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០\$
ឧបាសិកា សិត វិត ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០\$
អន ស៊ុម និង ប៉ៅ វិត	៥.០០០\$
កុមារា ធីញ ម៉េងអ៊ាង	៥.០០០\$
កុមារី ធីញ អ៊ុលាង	៥.០០០\$
កុមារី ធីញ ម៉េងលី	៥.០០០\$
ឧបាសិកា គៀម លៃ	៥.០០០\$
លោក វ៉ាន់ មាលីល ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០\$
តា ហ៊ុយ យាយ ហ៊ុត ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០\$
តា ភាង និងយាយ ហ៊ុយ	៥.០០០\$

លោក ម៉ែន សុឃៀន និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០\$
ឧបាសក ជឹម ប៊ុនយ៉ង់ និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០\$
សេង វិន	៥.០០០\$
ឧបាសិកា ឡៃ ស៊ា	៥.០០០\$
ឧបាសក និង ឧបាសិកា យឹម ហេង	៥.០០០\$
ឧបាសក ស៊ី ឧបាសិកា ឡឿង	៥.០០០\$
ឧបាសិកា ចៅ សឹង	៥.០០០\$
ឧបាសិកា ខេង ថ្ម	៥.០០០\$
ឧបាសិកា ហ៊ិន	៥.០០០\$
ឧបាសិកា ណេង	៥.០០០\$
ឧបាសិកា សំ យ៉ុម	៥.០០០\$
ឧបាសិកា សាយ គឹមអៀង	៥.០០០\$
ឧបាសិកា សំ យត	៥.០០០\$
លោក ប៉ា ថ្នក	៥.០០០\$
អ្នកស្រី ខា ឡៃហ៊ឹក	៥.០០០\$

អ្នកស្រី ញឹក ណារ៉ុង	៥.០០០ រ
អ្នកស្រី លាង និង ហាំង	៥.០០០ រ
អ្នកស្រី ជិន ឌីន	៥.០០០ រ
យាយ រឿន	៥.០០០ រ
ឧបាសិកា ហូ (វត្តព្រះនាង)	៥.០០០ រ
យាយ ជា ខន	៥.០០០ រ
អ្នកស្រី ទេព ថាវី	៥.០០០ រ
ឧបាសិកា ឈួន ច្រែង និងឧបាសក រស់ ស្អាត	៥.០០០ រ
បុត ជា	៥.០០០ រ
ឧបាសក អឿ សំភី និងភិរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០ រ
ឧបាសិកា គុំ គួង	៥.០០០ រ
ឧបាសិកា អ៊ុក សាផន ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០ រ
ឧបាសិកា ព្រំ តូនី	៥.០០០ រ
លុប ណារី	៥.០០០ រ
ឡាយ ភីន	៥.០០០ រ

សាន់ ណាស្រាំង	៥.០០០ រ
ហ៊ុយ ជួន	៥.០០០ រ
លីម វ៉ាត	៥.០០០ រ
នាង រ៉ូច	៥.០០០ រ
លោកតា សម សៀន	៥.០០០ រ
អ្នកស្រី គល់ គង្វា ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០ រ
លោកគ្រូ លីវី វី	៥.០០០ រ
លោកគ្រូ ហែម សៀង និងភរិយា	៥.០០០ រ
លោកគ្រូ សោម សារ៉េត និងភរិយា	៥.០០០ រ
អ្នកគ្រូ កេត ផាណ្ណា ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០ រ
អ្នកគ្រូ ហន ធី និងស្វាមី	៥.០០០ រ
អ្នកគ្រូ សេង គឹមសុម៉ាលី និងស្វាមី	៥.០០០ រ
អ្នកគ្រូ ឡេង វិណា និងស្វាមី	៥.០០០ រ
លោកគ្រូ ហ៊ុល ឡា និងភរិយា	៥.០០០ រ
សិស្សថ្នាក់ទី ៦ "យ" សាលាបឋមសិក្សាត្រពាំងជង	៥.០០០ រ

លោក ងួន ប៊ែរសេង និងភរិយា	៥.០០០ រ
ឧបាសិកា ព្រំ ហុន ព្រមទាំងបុត្រ	៥.០០០ រ
ឧបាសិកា ឈិត ណន	៥.០០០ រ
លោក តាន់ ប៊ូ និងភរិយា	៥.០០០ រ
អ្នកមានសទ្ធាចូលប្រាក់ចំនួន ៤.០០០ រ មានចំនួន ១ នាក់	
អ្នកមានសទ្ធាចូលប្រាក់ចំនួន ៣.៥០០ រ មានចំនួន ១ នាក់	
អ្នកមានសទ្ធាចូលប្រាក់ចំនួន ៣.០០០ រ មានចំនួន ៩ នាក់	
អ្នកមានសទ្ធាចូលប្រាក់ចំនួន ២.៥០០ រ មានចំនួន ១ នាក់	
អ្នកមានសទ្ធាចូលប្រាក់ចំនួន ២.០០០ រ មានចំនួន ១៤ នាក់	
អ្នកមានសទ្ធាចូលប្រាក់ចំនួន ១.៥០០ រ មានចំនួន ៣ នាក់	
អ្នកមានសទ្ធាចូលប្រាក់ចំនួន ១.០០០ រ មានចំនួន ១២ នាក់	

បោះពុម្ពចែកជូនប្អូនប្អូនលើកទី ១
ចំនួន ១០.០០០ ច្បាប់
រោងពុម្ព អ៊ុយ សាវ័ន្ត

មាតិកាអត្ថបទ

ឈ្មោះធម៌ **ទំព័រ**

ពាក្យប្រារព្ធ ..... ក៏

IX. ការងារព្រះធម្មបទ ធាបវគ្គ (ត)

គាថាទី ១ ..... ១

គាថាទី ២ ..... ៤

គាថាទី ៣ ..... ៧

គាថាទី ៤ ..... ១១

គាថាទី ៥ ..... ១៤

គាថាទី ៦ ..... ១៧

គាថាទី ៧ ..... ២០

គាថាទី ៨ ..... ២៣

គាថាទី ៩ ..... ២៦

គាថាទី ១០ ..... ២៩

គាថាទី ១១ ..... ៣២

X. គារវាព្រះធម្មបទ ទណ្ឌវគ្គ

គាថាទី ១២	៣៥
គាថាទី ១៣	៣៨
គាថាទី ១៤	៤១
គាថាទី ១៥	៤៤
គាថាទី ១៦	៤៨
គាថាទី ១៧	៥១
គាថាទី ១៨	៥៤
គាថាទី ១៩	៥៨
គាថាទី ២០	៦១
គាថាទី ២១	៦៤
គាថាទី ២២	៦៩

XI. គារវាព្រះធម្មបទ ជំរកវគ្គ

គាថាទី ២៣	៧២
គាថាទី ២៤	៧៥
គាថាទី ២៥	៧៨

គាថាទី ២៦	៨១
គាថាទី ២៧	៨៤
គាថាទី ២៨	៨៧
គាថាទី ២៩	៩០
គាថាទី ៣០	៩៣
គាថាទី ៣១	៩៨

XII. ភាសាព្រះបណ្ឌិត អត្ថវគ្គ

គាថាទី ៣២	១០២
និទិកណ្ឌសូត្រ	១០៥
គោតមប្រវត្តិ	១១៣
កុំភ្លេចខ្លួន	១១៨
កំណាព្យផ្សេងៗ	១១៩
ឈ្មោះអ្នកជួយពិនិត្យអក្ខរាវិរុទ្ធ	១៣០
ឈ្មោះសៀវភៅដែលបានរៀបរៀង	១៣១
ប៉ុស្តិ៍វិទ្យុដែលកំពុងផ្សព្វផ្សាយព្រះធម៌	១៣២
ឈ្មោះអ្នកឧបត្ថម្ភប្រាក់បោះពុម្ពសៀវភៅនេះ ...	១៣៤

ពាក្យប្រាសាទ

ពុទ្ធបរិស័ទទាំងឡាយ! ពេលវេលានៃការរស់នៅរបស់មនុស្សយើងនេះ មិនសម្បូរឡើយ ធ្មេច-បើក ៗ ជិតដល់ពេលស្លាប់វិញទៅហើយ ហើយចំពោះជីវិតដែលខ្លីយ៉ាងនេះ តើយើងធ្លាប់បានគិតដែរឬទេថា ការងារជាប្រយោជន៍សម្រាប់ខ្លួនឯង អាត្មាអញធ្វើបានប៉ុណ្ណាហើយ ? និងការងារដែលមិនទាន់ធ្វើ នៅមានអ្វីខ្លះទៀត ? ម្យ៉ាងទៀត ការងារជាប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃ និងជាប្រយោជន៍ដល់ប្រទេសជាតិ ឬក៏ដើម្បីព្រះសាសនា អាត្មាអញធ្វើបានប៉ុណ្ណាហើយ ? តទៅខាងមុខនឹងធ្វើអ្វីទៀត ?

កាលបើយើងឧស្សាហ៍គិតយ៉ាងនេះ យើងពិត

ជាយល់ឃើញនូវតម្លៃពិតប្រាកដ របស់ពេលវេលា
មិនខានឡើយ ។

តាមដែលខ្ញុំដឹង អ្នកប្រាជ្ញសម័យបុរាណខ្លះ
ដូចជាសម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជោតញ្ញាណោ **ជួន**
ណាត ជាដើម បានចំណាយពេលវេលាអស់មួយជីវិត
របស់លោកទៅហើយ ក្នុងការបំពេញការងារដើម្បី
ខ្លួនព្រះអង្គផ្ទាល់ ដើម្បីព្រះសាសនា និងដើម្បីប្រទេស
ជាតិ ប៉ុន្តែក៏នៅមិនទាន់អស់កិច្ចការជាប្រយោជន៍
ដែលត្រូវបំពេញនោះដែរ ។

ដែលខ្ញុំលើកឡើងយ៉ាងនេះ ដើម្បីដាស់តំនិត
យើងគ្រប់គ្នាថា បើពេលវេលាមិនសម្បូរយ៉ាងនេះ
ហេតុអ្វីក៏យើងនៅតែចំណាយពេលវេលា ទៅក្នុងរឿង

ឥតប្រយោជន៍ផ្សេង ៗ ដូចជាការដើរលេងយប់ ការ
 ប្រព្រឹត្តអបាយមុខ ឬក៏និយាយគ្នាលេងជាដើមច្រើន
 ម៉្លោះ ? តើទាំងអស់គ្នានោះ ក្នុងម្នាក់ ៗ មានជីវិត
 ប៉ុន្មាន ? ហើយអាចរស់នៅបានពេលយូរប៉ុនណា
 ទៀត ? បើមិនបានបំពេញការងារជាប្រយោជន៍ដល់
 ខ្លួនឯង និងអ្នកដទៃទេ តើខ្លឹមសារនៃការរស់នៅយូរ
 នោះ នៅត្រង់ណាខ្លះទៅ ? សូមពុទ្ធបរិស័ទបាន
 ពិចារណាដោយល្អចុះ ។

ឆ្នាំថ្មីនេះ គឺឆ្នាំជូត សិរីទ្វីស័ក ព.ស. ២៥៥២ ខ្ញុំមាន
 អាយុ ៣២ ឆ្នាំទៅហើយ ឃើញថាចាស់ដែរហើយ
 ឯមច្ចុរាជ ក៏បានបញ្ជូនសេនាមកចាត់ការជារៀងរាល់
 ថ្ងៃ ហើយការយកឈ្នះលើមច្ចុរាជនោះ មិនមានសោះ

ឡើយ សេចក្តីស្លាប់ពិតជាមកដល់មិនខាន តែខ្ញុំ
ពេញចិត្តណាស់ចំពោះពេលវេលា ដែលបានអនុញ្ញាត
ឱ្យខ្ញុំបំពេញការងារជាប្រយោជន៍បានបន្តិចបន្តួច ដូច
សព្វថ្ងៃនេះ មុនពេលដែលសេចក្តីស្លាប់មកដល់ ។

ដើម្បីវាស់វែងទៅនឹងពេលវេលា ៣២ ឆ្នាំ
ដែលខ្ញុំបានរស់កន្លងមកហើយ ខ្ញុំក៏លើកបទធម៌ចំនួន
៣២ ព្រះគាថា មកសរសេរប្រគេន និងចែកជូន
ជាធម្មទានក្នុងឱកាសបុណ្យចូលឆ្នាំថ្មីខាងមុខនេះ ។

ម្យ៉ាងទៀត ក្នុងការរៀបរៀងនេះ ខ្ញុំបានដក
ស្រង់ភាសាអង់គ្លេស ពីសៀវភៅធម៌បរទេស ដែលប្រែ
ចេញពីភាសាបាលីដូចគ្នា មកសរសេរជាមួយផង ដោយ
សង្ឃឹមថា នឹងបានជាប្រយោជន៍ដល់អ្នកចេះភាសានេះ ។

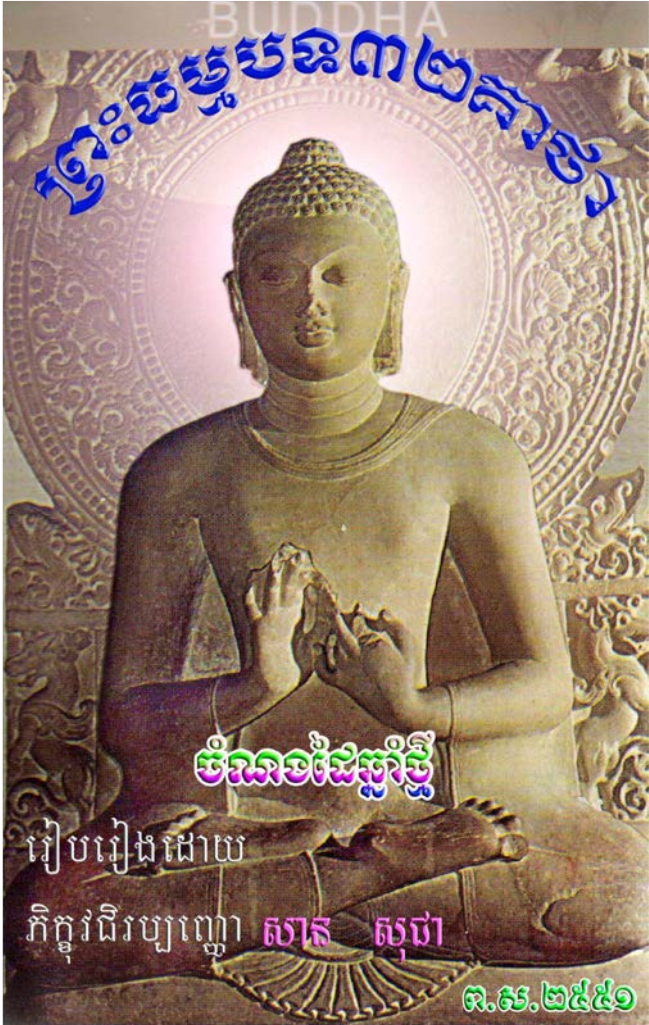
សូមឧទ្ទិសនូវបុណ្យកុសល ដែលកើតឡើងអំពីការងារ
ធម្មទាននេះ ចំពោះអ្នកដែលចែកហ៊ានទៅហើយ ដូចជា -

- បុរាណបណ្ឌិតខ្មែរគ្រប់ជំនាន់
- ព្រះភិក្ខុ **ធួរ្យម វ៉ាន់** ជាព្រះឧបជ្ឈាយ័របស់ខ្ញុំ
- ព្រឹទ្ធាចារ្យ **អេឡុង យ៉ង** ជាជីតារបស់ខ្ញុំ
- ព្រឹទ្ធាចារ្យ **ឌុន សាន** ជាជីតារបស់ខ្ញុំ
- ឧបាសិកា **សុខ ត្រីស** ជាជីដូនរបស់ខ្ញុំ
- ប្អូនប្រុស **សាន សុខ** និងប្អូនប្រុស **សាន សារឿន**

សូមជូនចំពោះ ជីដូនរបស់ខ្ញុំ **ហែម ដាន់** ញោមប្រុស
សាន ឌុយ ញោមស្រី **អេឡុង ចែម** ដែលកំពុងមានជីវិត
រស់នៅសព្វថ្ងៃ និងពពួកញាតិក្នុងសង្សារវដ្តទាំងអស់ ។

មណ្ឌលសិក្សាព្រះពុទ្ធសាសនាមណីវត្ត ឃុំរលាប ស្រុកសំពៅមាស
ខេត្តពោធិ៍សាត់ ប្រទេសកម្ពុជា
ថ្ងៃពុធ ៣ រោច ខែ កត្តិក ឆ្នាំ កុរ នព្វស័ក ព.ស. ២៥៥១

ភិក្ខុវិរាជប្បញ្ញោ សាន សុដា

ព្រះធម្មបទ៣២គ្រាប់

ចំណងជើងស្នាដៃ

រៀបរៀងដោយ

ភិក្ខុវិទូ វិបុលញ្ញា សោត សុផា

ឆ.ស.២៥៥១

បន្ទាប់ពីក្រប

បុគ្គលឯក

បុគ្គលឯក កាលកើតឡើងក្នុងលោក ក៏រមែង
កើតឡើងដើម្បីជាគុណដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខ
ដល់ជនច្រើន ដើម្បីអនុគ្រោះដល់សត្វលោក ដើម្បីជា
ប្រយោជន៍ ដើម្បីជាគុណ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ទេវតា
និងមនុស្សទាំងឡាយ តើបុគ្គលឯកនោះគឺនរណា?

“គឺព្រះតថាគត អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ”

បន្ទាប់មកទៀត

មាតាបិតាមានឈ្មោះ៤យ៉ាង

១. ជា "ព្រះព្រះបាទ"	របស់កូន
២. ជា "មុត្តនេតតា"	របស់កូន
៣. ជា "មុត្តាចារ្យ"	របស់កូន
៤. ជា "អាចារ្យនេយ្យមុត្តល"	របស់កូន

ឆ្នាំថ្មី ! ! !

បុណ្យចូលឆ្នាំថ្មី ប្រស ត្រីស ប្បាយ

ហាគ៌ជ្ជបឃ្លាតឆ្នាំថ្មី ពីភ្នំបណែន

តែបើពិនិត្យរាយប្រយោជន៍

ពិតប្រាកដសំខាន់សំខាន់ពេលហើយ ២

ហាមបោះពុម្ពចែកជាបន្តដោយមិនមានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់សៀវភៅ